

וארטיס לפרשת נשא

ד מב מג. ופקודי משפחת בני מררי וגוי. שלשת אלפים ומאתים. הנה יש כאן דבר שהוא קצת תמוה, דהנה לעיל ג' לד' במניין של שבת לוי מבן חודש היו בני מררי מועטים מכולם 6200 לעומת 7500 גרשון ו- 8600 לקה, והיאך יתכן שבגילאים גרשון עד חמישים הם לפתע יותר מכולם שלמררי יש 3200 ואילו לקהת 2750 וגרשון 2630 האם היתה מגיפה חלילה? ויש ליישב הדבר עפ"י דאיתא במדרש רבה במדבר הדלוויס שהיו סמוכים לקודש יותר מכולם היתה מידת הדין מכלה בהם, והנה בני קהת היו הכי סמוכים לקודש לפי שעבודת קודש הקדשים עליהם (רש"י ח יא), וכן בני גרשון עבדו ביריעות ובקרשים שהיו נראים בבית קדשי הקדשים, ובני מררי עבדו בחוץ ולכן נתכלו בהם פחות. חיי דוד.

ה ט - י. וכל תרומה וגוי' לו יהיה, ואיש את קדשיו לו יהיו, אשר יתן לכהן לו יהיה. יש לדקדק מה נרמז בגי'פ' לו יהיה. וי"ל דאיתא ברמב"ם תרומות א ה. דהחיוב מהתורה להפריש תרומה הוא רק בארץ ישראל, ונביאים תקנו אף בשנער משום שרוב ישראל מצויים שם, וחכמים הראשונים התקינו אף במצרים וכו' שהם סביבות ארץ ישראל. והנה דרשו חז"ל והובא ברש"י שממילה לו יהיה זה ברכה שיהיה לו ממון הרבה. וא"כ התורה רצתה לרמוז שלא רק מי שמקיים את התרומה של התורה יהיה לו ממון הרבה אלא אפילו מי שמקיים את התרומות של חז"ל ג"כ יהיה לו ממון הרבה והתורה זה אחד ומחז"ל יש עוד שניים וכנ"ל, וכעין שיטת החזו"א על שמיטה בזמן הזה שזה רק מדרבנן. זרע שמשון.

ה י. ואיש את קדשיו לו יהיו איש אשר יתן לכהן לו יהיה. הנה הדין הוא שתרומה וקדשים כל זמן שעדיין לא נמסרו לכהן אפשר להשאל עליהם, אבל משבאו לידי הכהן א"א יותר להשאל עליהם, וזה מה שרמזו כאן הפסוק: ואיש את קדשיו לו יהיו, והיינו שיכול להיות שאפי' מה שהקדיש יהיה שלו כשלא נתן לכהן ונשאל עי"פ, אבל אשר יתן לכהן לו יהיה והיינו שיהיה לכהן ולא יוכל לחזור בו. דברי שאול.

ה יב. איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל. וברש"י מה כתוב ומעלה מן הענין ואיש את קדשיו לו יהיו, אם אתה מעבך את מתנתו הכהונה, חייד שתצטרך לבא אצלו להביא לו את הסוטה. וצ"ב מה המידה כנגד מידה כאן? וי"ל, כיוון שענינו מתנות הכהונה מלמד שטענתו היא דמי יאמר שהכהן הוא באמת כהן אולי אמו זינתה? וכל מה שהולכים אחרי הרוב זה באיסורים אבל בממון לא אזלינן בתר רוב. אז מידה כנגד מידה ודוגמה כי שיבא לכהן על עסקי זנות. עוד תירצו עי"פ ב"מ נט. שכתוב שם שמי שמכבד את אשתו זה סגולה לעשירות, והנה כל מעשר זה סגולה לעשירות כי דורשים עשר בשביל שתתעשר, והאישה משכנת את הבעל להפסיק לעשר, וכששואל אותה מה עם לעשירות, היא עונה לו תתן לי בגדים נאים במקום לתת לכהן ועי"פ שתחסוך את הנתנה לכהן בתעשר, ועי"פ נאמר כאן סופו אל הכהן על עסקי סוטה, כי מי שכל כספו הולך לבגדים נאים סופו להביא את אשתו לכהן.

ה כא כב. ירכך נופלת ובטנך צבה. ובאו המים המאריים האלה במעיך לצבות בטן ולנפל ירך ומאמה האשה אמן אמן. יש להקשות מדוע בפסוק קמא דיבר הכתוב בלשון נוכח ירכך נופלת וכו', ואילו בפסוק בתרא דיבר הכתוב בלשון נסתר, לצבות בטן ולנפל ירך ולא לצבות בטנך כבפסוק קמא. וי"ל שמרומז כאן דינא דגמי סוטה כ. דביש לה זכות היתה תולה לה שהיא נשארת חיה לזמן ורק לאחר שנה או שנתיים או שלוש בטנה נופלת. וזה מה שכתוב בפסוק, בתחילה מדובר על אישה שאין לה זכות אז בטנה נופלת מיד, אך הפסוק ממשיך לומר שאם יהיה לה זכות לבנתיים יבואו המים המאריים במעיך למשמרת, ורק אח"כ תמותי כמיתת סוטה. ולכן נכתב בלשון נסתר כי זה לא יקרה מיד. עץ חיים לרבי חיים אלפנטר.

ה כח. ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא ונקתה וזרעה זרע. סוטה שהתברר שלא עברה עבירה כתוב עליה ונקתה וזרעה זרע. ובגמ' שאם היתה עקרה נפקדת אמר ליה רבי ישמעאל אי"כ ייסתרו כל העקרות! אלא אומר ר"י אם היתה יולדת בצער תלד בעל צער. ובתוס' שם הקשה שגם כן בארץ אי"כ ייסתרו כל היולדות בצער; ותירץ ע"כ רבי פנחס מקוריץ דהנה יש להקשות איך היה צד לגמ' שהעקרות ייסתרו, אטו ברשעי עסקינן כי הרי היא גורמת למחות את שם ה-ו-י-ה? ע"כ י"ל שהנה איתא

בגמ' על דוד המלך בשעה שעלו מי התהום ועמדו להציף את העולם הוא זרק את שם ה-ו-י-ה למים והם פסקו לעלות, ולמד זאת ק"ו מסוטה ומה לעשות שלום בין איש לאשתו מוחקים את שם ה', כאן שכל העולם נתון בסכנה לא כ"ש. וא"כ אישה עקרה שכל לה 10 שנים ילדים יש חשש שמא בעלה יגרשנה כדאיתא בגמ', וא"כ האישה תיסתר - כי הקב"ה מסכים למחות שמו על שלום בית. משא"כ ביולדת בצער לא תיסתר למחות השם ולכן עי"פ אין את החשש שמא תיסתר כי אטו ברשעי עסקינן.

ה ל לא. או איש אשר תעבור עליו רוח קנאה וקנא את אשתו והעמיד את האשה לפני ה' ועשה לה הכהן את כל התורה הזאת: וניקה האיש מעון והאשה ההיא תשא את עוונה. יש להבין הנה בתחילה כתוב וקנא את אשתו ואח"כ כתוב והעמיד את האשה לכאורה והעמיד את האשה זה מיותר כי היה יכול לכתוב והעמידה ותו לא, או לפחות והעמיד את אשתו כמו וקנא לאשתו, וכן קשה על סיום הפסוק והאשה ההיא תישא את עוונה דההיא הוא מיותר כי היה יכול לכתוב והאשה תישא את עוונה; וי"ל עי"פ תנחומא מעשה בשתי אחיות שהיו זדומות זו לזו והיתה אחת נשואה בעיר זו ואחרת בעיר אחרת ביקש בעלה של אחת מתן לקנא לה ולהשקותה מים המרים בירושלים. הלכה לאותה העיר שהיתה אחותה נשואה שם אמרה לה אחותה מה ראית לבוא לכאן, אמרה לה בעלי ביקש להשקות אותי מים המרים ואני טמאה, אמרה לה אחותה אני הולכת תחתיך ושותה אמרה לה לכך, הלכה תחתיך ושתתה מים המרים ונמצאת טהורה וחזרה לבית אחותה יצאה שמחה לקראתה חיבקה אותה ונשקה לה בפיה כיון שנשקו זה לזה הריחה במים המרים ומיד מתה. וא"כ י"ל שכאן בפסוק נרמז מעשה זה, איש אשר קינא לאשתו והיתה לה אחות והיה שותה בשבילה, נמצא דהקינו היה לאשתו אבל השתיה היתה באישה אחרת והיינו באותה ולכן כתוב והעמיד את האשה לפני ה', והאשה ההיא והיינו אף שהיא לא שתתה תישא את עוונה. רבי שלמה אלגאזי.

ו ב. נזיר להזיר. המשנה ביוסף נזיר ואורת נזיר היה שמואל כדברי רבי נהוראי. יש להקשות על הרמב"ם בפרק א הלכה יז נביאות מקדש פוסק שאסור להיכנס למקדש למי שהוא פרוע ראש וא"כ איך שמואל שימש את עלי במקדש הא הוא נזיר ואסור לגלח; וי"ל בזה ב' תירוצים. א. עי"פ חז"ל ילקוט שמעוני תקלג. למה נקרא שמו של שמואל פותיאל (ביואל א) משום שהיה שמואל מסלסל בשער בכתובה. והנה יש להקשות מדוע עשה זאת שמואל, וכן למה נמציחם את זה בכתובים ומכנים עי"ש זה את שמו, אלא שהרמב"ם הנ"ל שכותב שאסור להיכנס פרוע ראש מוסיף שכאשר השער מסודר יפה מותר להיכנס כן למקדש, וא"כ י"ל שזה הטעם שהביאו חז"ל את זה שהיה מסלסל בשער כדי לומר מה הטעם שיוכל להיכנס למקדש. עוד י"ל שרבי נהוראי בנזיר דף ה. ס"ל שזנזיר עולם מותר לו לגלח כל ל' יום. וא"כ מובנת היטב המשנה שאומרת נזיר היה שמואל וכדברי רבי נהוראי והיינו שענינו זה מסתדר רק לשיטת רבי נהוראי כי בלא"ה היה אסור לשמואל להיכנס למקדש כי הוא פרוע ראש, ולכן כתב כדברי רבי נהוראי ולא דברי כמו בכל מקום. אור שמח.

ו ד. כל ימי נזרו מכל אשר יעשה מגפן היין לא יאכל. ובגמ' בשבת איתא שזנזיר אסור אף להתקרב לכרמים: לך לך, למד זינרא, סחור סחור, לכרמא לא תקרב. הנצי"ב אמר דין זה פסוק א שיש שם כפילות, גם מיין ושכר יזיר וגם לא ישתה וזה בא לאסור אפילו להתקרב לכרם. ולפי הגמ' הזו, אומר הגאון, הנה בשופטים יד מסופר על שמשון שהלך עם אביו ואמו ויבואו עד כרמי תמנתה והנה כפיר אריות שואג לקראתו. ותצלח עליו רוח ה' וישעהו כשסע הגדי ומאומה אין בידו ולא הגיד לאביו ואמו את אשר עשה. וקשה מה שייך לא להגיד לאביו ואמו הרי הם היו אתו. ולפי הנ"ל י"ל שכיוון שהגיעו לכרם תמנתה אזי שמשון שהיה נזיר היה צריך להיפרד מהם ולסובב את הכרם, משא"כ ההורים שלו המשיכו בכרם שהוא היה דרך המלך לכן לא ראו.

ו ו. כל ימי חייו לה' נפש מת לא יבוא. והנה שנינו בנזיר סו. נזיר היה שמואל. וצ"ע הא כתוב בש"א טו לג שמואל הרג את אגג ואיך נטמא למת; וי"ל דבגמ' שם איתא דשמואל היה נזיר וילפינן זאת גז"ש מורה מורה משמשון, והנה מבואר ברמב"ם נזירות ג יג שמשמשון לא היה נזיר גמור שהרי לא נדר בנזיר אלא המלאך הפרישו, ואומר הרמב"ם שדינו הוא רק

פרשת נשא חג השבועות תשפ"ב

שאסור ביין ותגלחת ומותר להיטמא למתים ודבר זה הלכה מפי קבלה. ולפי"מ שאמרנו קודם שדין נזיר בשמואל נלמד משמשון א"כ דינו כמו שמשון, ושמשון הרי מותר לו להיטמאות למת. אמרי דעת.

ו יא. וכיפר עליו מאשר חטא על הנפש. פרש"י שלא נזהר מטומאות מת. ויש להקשות הא שני פסוקים קודם ו ט מבואר שמדובר כאן על טומאה שקרתה בפתע פתאום בלי הכנה מראש, וא"כ מה היה לו להיזהר בזה הא הוא לא היה יכול כלל להיזהר מהטומאה שקרתה בפתע פתאום; וי"ל עי"פ מה שכתב הלבוש דכיוון דמת עליו מת ונטמא נהיה כאילו מהשמים טימאוהו ולא חפצים בניזירותו. וצ"ל שרש"י פליג אתוס' בחולין ה: שכתבו שם שרק במידי דאכילה אין הקב"ה מביא תקלה דגנאי הוא לו שאוכל דבר טמא, אבל בשאר דברים הוא לא גנאי והקב"ה מביא תקלה. והנה כאן משמע דרש"י ס"ל כמו שהבאנו מהלבוש דאין הקב"ה מביא תקלה א"ל בשאר דברים כי אחרת מה חטא שלא נזהר מטומאות מת וכמו שאמרנו, ושיטה זו היא שיטת הרשב"ם (מובא בהגהות מרדכי סופ"ק דעירובין). רבי נתן גשטטר.

ו כו. וישם לך שלום. בגמ' במנחות נט: מבואר דשימה הוא כל דהו, ונתניה היא כשיעור. ולפי"ז קשה א"כ למה נאמר רק וישם לך שלום, שנאמר ויתן לך שלום בשפע; וי"ל דכיון דכתיב לעיל מיניה ושמו את שמי על בני ישראל, הוי שימה ועוד שימה ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לברות כדקיי"ל ביומא מג. וא"כ השימה כאן הוא ריבוי וכמו שמצינו במנחות שם לגבי שמן ולבונה דכתיב עליה גם בשמן וגם בלבונה דמשמע בכזית וכיוון דכתיב פעמיים זה ריבוי אחר ריבוי ודינא הוא דל"ב כזית וה"ה הכא. צפנת פענח.

ו כז. ישא ה' פני אליך וישם לך שלום. איתא בברכות כ: אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע כתוב בתורתך אשר לא ישא פנים ואתה נושא פנים לישראל, דכתיב ישא ה' פניו אליך. אמר להם הקב"ה ואיך לא אשא פנים לישראל שכתבתי להם בתורה 'ואכלת ושבעת וברכת'; והם מדקדקים על עצמם עד כזית ועד כביצה. לכאורה קשה עי"כ כמה קושיות א. מדוע הוזכר גם כזית וגם כביצה הרי א"כ כזית כ"ש כביצה; ועי"פ הא הול"ל כביצה קודם כזית כי כזית הוא יותר חידוש שגם על שיעור קטן של כזית מחמירים לברך; ועי"פ הרי אין ספיקא כלפי שמיא על מה צריך לברך, ואם כן לא מובן הלשון ש"הם מדקדקים" שמשמע ממנו שיש ספק והם מחמירים; ועי"פ חסר חומרות שישראל מחמירים עי"ע ולמה מוזכרת רק חומרה זו? וי"ל עי"פ דברי הר"י עירובין פח (דף כז) וכ"ה ברמב"ם א ט מעירובין. ששיעור סעודה הוא ג' ביצים ובג' ביצים יש עשרה זיתים, כך מבואר בחז"ל (בזוהר). א"כ כשיש לאדם שיעור סעודה דהיינו עשרה זיתים והוא אוכל בעצמו שיעור סעודה חייב לברך על מזונו שאומר ואכלת ושבעת וברכת בלשון יחיד. אמנם ישאל עם קדושים רוצים לגדלו ולרוממו ית"ש ולכן כאשר יש לו מזון בשיעור י זיתים מהדר הוא אחר י אנשים שכ"א יאכל כזית כדי שיהיה אפשר לזמן בשם, ואם אינו מוצא מהדר לפחות אחר שלושה אנשים כדי שכל אחד יאכל כביצה ויכולו לזמן. הרי שמדקדק תחילה בזוית ולאחר מכן בכביצה. ובאמת המעיין שם במשנה מה יראה שהמחלוקת בעניין כזית או כביצה הוא לענין זימון עד כמה מזמנים עד כזית, רבי יהודה אומר עד כביצה. וזו היתה תשובתו של הקב"ה למלאכי השרת שהוא נושא פנים לישראל כשם שהם עצמם נושאים לו פנים, וזה גם נחשב לחומרה מיוחדת כי עושים הכל לגדלו ולרוממו עי"י עוד אנשים. הגר"א על משלי כב ט.

ז טו טז. פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעולה שיער עיזים אחד לחטאת, ולזבח השלמים בקר שנים. יש להקשות מדוע כלפי חטאת ועולה כתב קודם את הפר ועיזים ואילים וכו' ורק אח"כ את הקרבן, ואילו בשלמים כתב קודם ולזבח השלמים ורק אח"כ בקר שנים וכו'! וי"ל דמצינו בנדרים ט: שהלל לא מעל מעולם בעולתו כי הוא היה מביא לעזרה ושם מקדיש כך שלא היה לו את הזמן למעול, והנה מעילה יש רק בחטאת ועולה, ואילו בשלמים אין מעילה, ולכן בחטאת ועולה כתב קודם את שם הבהמה ורק אח"כ הוא הביא אותם לביהמ"ק להקדישם, אבל בשלמים הוא קודם הקדיש להתחייב במצווה ואח"כ הביאם לביהמ"ק כי בשלמים אין את הבעיה של להקדיש קודם כיון דאין בו מעילה, משך חכמה

וארטיס למגילת רות

מגילת רות. הגמ' בב"ב יד' אומרת למה נקרא שמה רות משום שממנה יצא דוד המלך, שריהו לקב"ה בשירות ותשבחות. וזאל הגאון איהו רואים את הטעם הזה בשם רות? ומתוך שמכיוון שלפני שהתגיירה היתה חייבת בז' מצוות בני נח, ולכשהתגיירה נוספו לה עוד תרי"ו מצוות להשלמה לתרי"ג, ממילא היתה ראויה לשם תרו, אך מכיוון שיצא ממנה דוד שריהו לקב"ה בשירות ותשבחות שינו סדר האותיות מתרו לרות.

א-ג. ויהי רעב בארץ וגו' ויבוא שדי מואב ויהיו שם, וימת אלימלך. הגמ' בב"ב צא. אומרת דהטעם שנעשו אלימלך ומחלוך וכליון מפני שיצאו מהארץ לחו"ל. ויש להקשות הא יצאו בגלל שהיה רעב בארץ ומבואר שם בגמ' שבשביל פרנסה מותר לצאת לחו"ל? וי"ל ע"פ המבואר בע"ז יג. (תוד"ה ללמוד) שכל הטעם שיותר לצאת הוא רק אם דעתו לחזור, והנה כאן כתוב ויהיו שם, והיינו שנשארו לגור שם, וא"כ י"ל שמשום הכי מתו. רבי חיים פינשטיין.

א ה. וימותו גם שניהם מחלוך וכליון ותשאר האשה משני ילדיה ומאשה. יש להקשות מה נזכרו כעת שגם אישה מת, הא בפסוק קודם מבואר שהיה זה עשר שנים אחרי מיתת אלימלך? וי"ל, ע"פ רש"י בפרשת ויגש, ששם אמר יעקב ולקחתם גם את זה מעם פני וקרהו אסון והורדתם עם שבת ברעה שאולה, כותב רש"י עכשיו כשהוא אצלי אני מתנחם על אמו ואחיו ואם ימות זה דומה עלי ששלושתם מתו ביום אחד. וא"כ י"ל שכל זמן שהילדים היו חיים היא התנחמה בזה על מות בעלה, וכעת שמתו הילדים דומה עליה שמתו שלושתם ביום אחד. רבי חיים פינשטיין.

א יז. באשר תמותי אמות ושם אקבר. וברש"י כתב שנעמי סיפרה לרות על ד' מיתות ב"ד והשיבה רות באשר תמותי אמות. אמרה נעמי שני קברים מתוקנים אחד לנסקלים ונשרפים, ואחד לנהרגים ונחנקים, השיבה רות ושם אקבר. ויש להקשות למה לא אמרה באשר תמותי אקבר כמו שאמרה קודם לגבי המיתה? וי"ל דאיתא ביבמות מו. דחייב מיתות נקברים בקברות מיוחדים ולאחר שנתעכל הבשר מעבירים אותם לקברי אבותיהם, וא"כ י"ל שלרות לא היה קברי אבותיה כי הייתה גיורת ולכן ושם אקבר לבתה בשונה נעמי שדינה היא שנקברת אח"כ אצל אבותיה. עיון יעקב.

א יח. ותרא כי תאמצת ותחלל לדבר אליה. מה היא ראתה בהתאמצות יותר מכל הלחצים שהיא לחצה עליה ללכת עימה קודם לכן. וי"ל ע"פ ב"מ שר"ל היה גיבור וברגע שקיבל ע"ע עול תורה הוא נחלש כי תורה מתשת. וזה מה שהיא ראתה כאן שהיא נחלשה סימן שקיבלה ע"ע עול תורה חיד"א. אומר רבי משה הלברשטם שזה מה שכתוב בפזמון של שבת: ובאו כולם בברית יחד וכו' ברוך הנותן ליעף כוח. מה זה קשור? וי"ל שאחרי שקיבלו תורה תש כוחם ואנחנו מודים לה' ברוך הנותן ליעף כוח.

בפרק ג' מסופר שרות אמרה לבועז אני רוצה להינשא לך, ובעז ענה לה: יש קרוב משפחה שיכול לגאול אותך עוד לפני כי הוא יותר קרוב מבני ובפסוק י: ליני הלילה והיה בבוקר, אם יגאלך טוב יגאל, ואם לא יחפוץ אני אגאלך. והנה בהמשך מגיע בעז לטוב ושואל אותו (בתחילת פרק ד') חלקת השדה וכו'. ויש להקשות במקום לומר לו לגאול את רות הוא מדבר אתו על שדה? וי"ל הנה ידוע שיש סתירה. לעיל פעם אחת כתוב שרות הייתה אשת מחלוך ופעם אחת כתוב אשת כליון? ואומר החיד"א שהיא הייתה נשואה לשניהם, בתחילה למחלוך וכשמחלוך מת, כליון ייבמה. וכיוון שכך היא נקראת קטלנית ששיטה אחת, וכתוב כי אף שאלה לשאת אשה קטלנית, מותר לייבם אותה ולא חוששים שימותו, כי זכות המצווה מונגה על המייבם. וא"כ י"ל שבעז הציע לטוב לגאול את השדה כדי שיקיים מצווה וע"י זה יוכל להתחתן עם קטלנית.

רות ג א. ותאמר לה כלתה אבקש לך מנוח. יש לומר בדרך צחות דאיתא בחז"ל שלבועז מתו 60 ילדים בחייו כל הקפיד עליו ה' שלא הזמין את מנוח לשמחת נשואי בניו ובנותיו כי אמר היות שלמנוח אין ילדים א"כ לא יזמינו כי אין לו אפשרות לחזור טובה ולכן היתה קפידא על בעז, ורות טענה לנעמי מה יצא לי אם אנשא לבועז הרי לא יתקיימו צאצאיו כמו שלא התקיימו עד היום צאצאי בעז. אמרה לה נעמי אבקש לך מנוח, דהיינו אני כן אזמין את מנוח אל השמחה וא"כ יתקיימו בנינו.

רות ג ט. ופרשת כנפך על אמתך: אומר רש"י דהוא לשון נישואין. יש לעיין מה טעם נקטה בלשון כזה ופרשת כנפך? וי"ל דהנה דואג וסיעתו ס"ל שמואבית הוא מחייבי לאוין. וא"כ קשה איך בועז נשא חייבי לאוין. התשובה היא אומר המהרש"א ביבמות ע"ז. משום שבעז היה הגואל, ועשה דיבמה דוחה ל"ת דמואבית. וזה מה שרמזה לו רות לבועז כי הדין של עשה דוחה ל"ת ולפינן מציצית וזה מה שרמזה במילה **כנפך**. מלא עומר.

רות ג טו. וימד שש שעורים וישת עליה ויבא העיר. יש לעיין מה המיוחד בנתינה של שש שעורים שהיה הכתוב כ"ך לציון זאת, וזה כמו אחד שיתן לכלה שש סוכריות הרי וודאי שזה ישמע מגוחך באם נציין זאת. וי"ל ע"פ כתובות ח. אמר ר"פ מכי רמי שערי באסינתה וברש"י מנהג היה בבתי ישראל שלפני החתונה היו שורים שעורים לעשות מהם משקה ומעשה זה כימש כהתחלה של ההכנות לחתונה, וכעת י"ל שאין כאן חשיבות במספר שש, אלא מספר השעורים המועט בא כדי לציון שהם רמוז לכך שהוא מוכן לשאת אותה.

ד א. פלוני אלמוני. פרש"י הטעם שנקרא כך משום שהיה אלמן מדברי תורה כי לא ידע הדין מואבי ולא מואבית. ויש להקשות מה טעם נקרא גם פלוני, כי רש"י רק פירש הפרוש אלמוני שהוא אלמן פלוני? וי"ל, אומר רבי חיים פינשטיין, דהנה הגר"ז מבאר דבדין עמוני ולא עמונית יש תרתי א. שזה דרשה ב. זה הלכה למשה מסיני. ונמצא שהגואל טעה בתרתי גם בדרשה וגם בהלכה. וא"כ זה שלא ידע ההלכה קראו פלוני שזה לשון מוכסה ונעלם כדפרש"י שנעלמה ממנו הלכה. וזה שלא ידע הדרשה כינהו אלמוני כי זה היה יכול לדרוש מעצמו ומשום שלא דרש כן הרי הוא אלמון מדברי תורה שאינו יודע לדרוש.

ד ט-י. עדים אתם היום כי קניתי את כל אשר לאבימלך.. וגם את רות המואבית אשת מחלוך קניתי לי לאשה. כאשר נשאת את רות ביקש בועז מהעדים שייעידו שהוא קנה את כל נכסיו של אלימלך וגם נשאת את רות אשת המת. ויש להקשות מדוע כשדיבר על הנכסים אמר קניתי, ואילו כשדיבר על רות אמר קניתי לי שהמילה לי היא לשון לעולם. תירץ ע"כ רבי חיים קניתי שקישה שההבדל הוא פשוט, כי כל הנכסים קנה בועז על היובל ולכן לא אמר לי, משא"כ את רות הוא קנה לנצח.

ד יא. ויאמרו כל העם אשר בשער והזקנים עדים יתן ה' את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה. יש לעיין למה לא הזכירו כשרה ורבקה כמו תמיד שמזכירים את כל האמהות? וי"ל כדי שבעז לא יתבייש במעשה רות שיירדה אליו הגורן בחצי הלילה. לכן הזכירו שגם אצל רחל ולא היה מקרה דומה, אצל רחל שאמרה הבה לי בנים, ואצל לאה שאמרה אלי תבוא כי שכור שכרתיך. ואמרו זאת משום שכונתם הייתה להעמיד תולדות של שבטים, ואכן זכו לכך. אותו הדבר, זאת היתה כוונתם של בעז ורות. ולפייה מובן ביתך שאת מה הוסיפו אח"כ בפסוק יב. וליהיה ביתך כבית פרץ אשר ילדה תמר ליהודה. כי שם רואים שאפי' שהיתה זרה ליהודה ועדיין לא נשאה היא עשתה כנ"ל כדי להעמיד את הצדיקים.

עו"ל דהנה מצינו ביבמות עו: שרצו לפסול את דוד מלבוא בקהל משום שהוא מזרעו של רות, ואמרין בגמ' עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית והטעם בזה משום דדרש"י טעמא דקרא ובקרא כתוב דהטעם דעמוני אסור לבוא בקהל הוא משום שלא קידמו אתכם בלחם ובמים, ואומרת הגמ' כיוון שזה הטעם אז זה פסול רק באיש שדרכו לקדם, אבל אישה לא כבודת בת מלך פנימה והיא דרכה לקדם, ולכן עמונית מואבית אין להם את הפסול. ועינין זה בדיוק שייך גם ברחל ולא שכידוע היא אחיות ואסור לשאת ב' אחיות והטעם שיעקב נשא אותן משום דדרש"י טעמא דקרא ואישה אל אחותה לא תקח לצרור שלא יהיו לך לקוחין בשעה שנעשו צרות זו לזו, והיינו שהטעם שאסור לשאת ב' אחיות הוא בכדי שלא ישנאו אחת את השנייה. והנה יעקב ראה שרחל לא שונאת ללאה כי היא גילתה לה הסימנים וא"כ ל"ש בזה טעמא דקרא ולכן נשאה. ולכן אמר בועז, כרחל ולאה שצדורשים טעמא דקרא ובמקום שאין הטעם התירו, כך רות המואבית מותרת כי דרש"י טעמא דקרא ע"ד אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים ובמקום שאין את הטעם התירו.

ד כב. ויש הוליד את דוד. מסופר בחז"ל, כשדוד המלך התמנה למלוכה דואג ואחיתופל רדפו אותו

וטענו, קודם שיהיה ראוי לבוא בקהל, כי הוא נכד של רות המואבית וכתוב בתורה לא יבוא מואבי בקהל ה', אח"כ נדבר על מלוכה. דוד מאוד הצטער מזה, עד שנדרש באופן מוחלט ע"י תורה שבע"פ מואבי ולא מואבית. ע"כ הכל ידוע. אומר הגאון שד"י רמזו במזמוריו של דוד המלך מאוד יפה. כידוע התורה שבכתב ניתנה בדרך של **וידבר** ה' ואילו תורה שבע"פ הוא בדרך של **אמר** רבי... ז"א שהתורה היא בדרך של דברים. ואילו תורה שבע"פ היא בדרך של אמירה. וז"ל שאומר דוד שרים דרפוני חיים דהיינו דואג ואחיתופל **ומדבר** פחד לבי דהיינו מתורגל שהוא בלשון וידבר, שכתוב לא יבוא מואבי בקהל ה'. שש אנכי על **אמרתך** דהיינו תורה שבע"פ דהוא מלשון אמר, ושם ביארנו מואבי ולא מואבית.. כמוצא שלל רב.

וארטיס למתן תורה

חג השבועות: הנה איתא דהכל מודים דבעצרת עינין לכס. וי"ל שהטעם הוא משום דאמרין בפסחים סו: דהטעם דבשבת עינין לכס משום דשבת הוא יום חנוכת הבית כי ביום זה נגמר בניינו של עולם. ובאותו היום יש דרך לעשות יום טוב. ולפי"ז מובן ג"כ שיום מתן תורה זה היום שנחנך העולם, כי הגמ' בשבת פח אומרת שהקב"ה התנה עם מעשה בראשית שאם יקבלו ישראל את התורה מוטב ואם לאו יחזור העולם לתוהו ובהו, וא"כ עיקר חינוך הבית נעשה ביום קבלת התורה כי עד אז זה היה תלוי ועומד.

פסחים סח: אמר רב יוסף אי לאו ההוא יומא כמה יוסף איכא בשוקא. לכאורה זה תמוה האם רבי יוסף היה גאווה חלילה? כה"ק בבארי היטב. וי"ל שיש לשאול למה חוגגים את קבלת התורה בשבועות, הרי הלוחות שניתנו בשבועות נשברו, ורק הלוחות השניות שנתנו ביו"כ שאח"כ נשתמרו, וא"כ מן הראוי ששבועות יהיה ביו"כ? וי"ל שגם שברי לוחות הם כלוחות, והרי ידוע שרב יוסף שכח תלמודו (נדרים מא.). וזה מה שהוא בא לומר ששבועות מגלה לנו שגם השוכח תלמודו הוא שווה ... וראיה משבועות שחוגגים את נתינת הלוחות שנשטברו. וכמוני, אומר רב יוסף, שגם אנשים במצב שלי שווים לפניו.

פסחים סח: אמר רב יוסף אי לאו ההוא יומא כמה יוסף איכא בשוקא. ולכאפי' מסתמא גם אם לא היה לומד תורה, היה איהו 'משהו' ולא רק אדם פשוט מהשוק, אלא י"ל שגילה לנו רב יוסף, שאף אם היה 'משהו' (איהו שר או נגיד וכדו') בשבילו זה שווה לסתם אדם מן השוק, ואין בזה שום מעלה, וכל מה שנתגדלתי ונתרוממתי זה רק בזכות ההוא יומא, שלמד תורה.

פסחים סח: אמר רב יוסף אי לאו ההוא יומא כמה יוסף איכא בשוקא. יש לפרש עינין זה ע"פ עירובין נד אמר ר"א אלמלא לא נשתבר לוחות ראשונות לא נשתכחה תורה מישראל, והיינו כיוון שלוחות הראשונות נתנו בקול רעש גדול הם השתברו, ובלאו הכי כולם היו זוכרים היטב את התורה. והנה הגמ' בסוף ברכות אומרת שמעלתו של רב יוסף היתה שהיה סיני ולא שכח מילה אחת מהתורה. וזהו מה שאמר רב יוסף אילו לא היה ניתן תורה באותו היום בקולות וברקים אלא בבין שמשות בשקט ובצנעה (כדאיתא בשבת פו למה לא ניתנה התורה בלילה), כמה יוסף איכא בשוקא והיינו שהיו הרבה יוסף בשוק, כי כולם לא היו שוכחים תלמודם. ימין יוסף.

התורה ניתנה בשבועות אבל מצוות השבת ניתנה במרה. חוקותיה במרה. (שמות טו כה וברש"י שם), והטעם ששבת ניתנה במרה קודם מתן תורה? י"ל שהקב"ה הציע את התורה לכל האומות, ויכול היה להיות שאחת האומות תסכים לקבל את התורה. אבל את השבת הקב"ה רצה לתת רק לבני ישראל כי אות היא ביני וביניכם. לכן נתן את השבת עוד קודם נתינת התורה. ולכן אנחנו מזכירים בשחרית של שבת, ולא נתתו ה' אלוקינו לגויי הארצות. ולכאורה הרי גם את כל התורה הוא לא נתן להם? אלא י"ל שבשונה מהתורה שהוא כן הציע לגויים את השבת הוא לא הציע אלא נתן לבני"י קודם לכן.

ויתיצבו בתחתית ההר. איתא בגמ' שבת פח. מלמד שכפה עליהם חרס כנגינת, וקשה עליהם הר אמרו נעשה ונשמע וא"כ מדוע הוצרך לכפות עליהם הר כנגינת, הרי כבר אמרו נעשה ונשמע. אז יש ע"ז את התשובה הידועה שמובאת במדרש תנחומא שיש תורה שבכתב ויש תורה שבע"פ. עו"ל, אומר החידושי הרי"ם, שבכדי שלא יוכל לשלח אותנו כל ימיו הוצרך לכפות הר, כדיני אונס אשה שנכתב ע"ז לא יוכל לשלחה כל ימיו.

מאמרי מוסר וסיפורים לחג השבועות

אהבת תורה: כשאדם לומד תורה והוא מבין את זה היטב אז באותו הרגע הוא נהיה לאדם מאושר שכל כסף וזהב לא ישווה ליהום הזאת. מוסר על רבי בן ציון פלמן שלמד מידי יום עם כל ילדיו, מהקטן ועד הגדול. הקרטריון שלו לבדיקת רמת ההבנה והידיעה שלהם היתה ההנאה והשמחה. מבחינתו, אם הבחין שהילד לא נהנה מהגמרא, הדקלום של החומר לא היה נחשב בעיניו לכלום. כי אם ילד מבין ברור במאת האחוזים – את השללה וההתשובה בה הגמרא, את הרש"י ושאלת התוספות, הוא נהנה בהכרח! ואם אינו נהנה, אות היא שההבנה שלו מעורפלת במשהו. רק ברגע שראה על פניו של הילד חיוך, ואז הוא, אמר לו: "עכשיו אני רואה שאתה יודע!", ואז סימנו את הלימוד מתוך שמחה – שעלתה על דעותיה. מאות פעמים, ראו קירות הבית את הריקוד היומי עם הילד. בסיום הלימוד עם כל ילד מבני הבית, אבא נעמד ויצא איתו במחול וריקוד סיבובי, יד ביד. לפעמים הניח שתי ידיים על כתפו מאחור כמו רכבת, או לא צדו על כתף. לפעמים הילדים רצו ללמוד, עמו רק בשביל הריקוד המתוק הזה. כי בסופו של הלימוד, אחרי שהגמרא מובנת כראוי ומתוקה כראוי, טעמו של הריקוד הולפתי היה כפצצית בדבש. ריקוד של מצוה. סיפר אחד מילדיו: "אבא למד עם כולם, בכל יום ויום. מהבן שלמד באותה תקופה כבר בישיבה גדולה ועד הבן שעדיין היה בחיידר בכיתות הנמוכות. הראשון הגיע לאבא לישיבת פוניב' ללמוד מיד אחרי תפילת שחרית. השני בא ללמוד בבוקר משמונה וחצי עד תשע, ועוד שלושה בנים למדו בצהריים, ועם שני הבנים למד אחרי תפילת מעריב. הקטנים, שלמדו עם אבא בבית, הרוויחו גם את הריקוד.

סיפר רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי: שמעתי מהרב ברזילאי בני של ראש ישיבת מישכן שמעון' היו פעמים בודדות שרבי שלמה זלמן אויערבאך היה צריך ללמוד מבלי שפירעו לו, אז הוא היה מגיע לביד ברק לישיבת משכן שמעון שזו ישיבה ספרדית, וגם לא מכירים אותו שם (זה לא היה מצב שכולם מכירים כמו היום) ואף אחד לא חיטט בו שהוא שם. ובשיחתו שם, הוא לא הסכים לעשות שום דבר חריג, לא מניין לבד, ואפילו לא סידור אשכנזי. תביאו לי סידור ספרדי שלא יידעו כלום. אחרי תפילת מעריב עם הסידור הספרדי הוא היה ממש מאושר ואמר לרב ברזילאי בהתרגשות: איזה אוצר! רק בשביל זה היה כדאי לראי מיושלים, איזה אוצר היה בסידור שהבאת לי! שאל אותו, מה ראית, אמר, אצל הספרדים מוסיפים מילה אחת, ונשמח ונעלוו בדברי תלמוד תורתך! ונעלוו! אה! איזה רכוש זה.

סיפורים על אהבת תורה של רבי נתן צבי פינקל: אהבת תורה עצומה בערה בלבו של רבי נתן צבי פינקל. הוא לא עסק בתורה והרבצתה רק במצווה ועושה, אלא בשמחה ואהבת עולם, כמי שמכיר בחוש שהתורה היא עצם החיים ובלעדיה אין חיים. כשהיה מדבר על אהבת תורה, ניכר היה שהדברים יוצאים מעומק ליבו. כמה פעמים כשהגיעו אליו תשוב"י להיבחן, היה מקדים ומדבר איתם על מתיקות לימוד התורה. הכנות והפשטות שבהם נאמרו הדברים, השפיעו עליהם עמוקות. בפרט ששמעו קודם לכן ממחנכיהם עד כמה הדברים מאפיינים את דמותו. פעם נערך באחד החדרים מבצע גדול של שינון וזכרה, רנ"צ נעתר לבוא לעודד את צעירי הצאן ולומר בפניהם דברי חיזוק קצרים. הוא פנה אליהם בשאלה: מה הדבר הכי מתוק בעולם? והשיב בעצמו: לא שוקולד ולא גלידה. התורה הקדושה היא הדבר הכי מתוק בעולם. הדברים הזהו בראשי הילדים ונעשו לסיסמא באותו תלמוד תורה, עוד היום יודע כל ילד זה לדקלם מילים אלו. פעם במסיבת סיום מסכת שערך בחור בישיבה בביתו, אמר שהתמונה היפה ביותר שהוא יכול לצייר לעצמו, היא שכל בן תורה שיושב ולומד ההמילים האהובות עליו הם: הדרן עלך תלמוד בבלי. דברים אלו אמר גם כשנתבקש לשאת דברים במעמד סיום ה"ש הגדול שנערך בירושלים, הוא היה בחולשה גדולה ולא יכול היה לשאת דרשה לכבודה של תורה, אולם נעתר לומר מילים בודדות: מה הם המילים הכי יפות שיש בעולם: הדרן עלך ש"ס בבלי. סמל אהבת התורה בדור. סיפר רבי אשר אריאלי שבערוב ימיו של רנ"צ. הוא הקיימה הנכסות ספר תורה שיצאה מביתו של רנ"צ. הוא היה אמור לשאת דברים, אך מרוב חולשתו באותו יום לא יכול היה לדבר. אך פטור בלא כלום אי אפשר, הוא לקח לידי את מעיל הסי"ת החדש, עליו היו רקומות המילים: מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי, והצבעי באצבעו על כל מילה ומילה בפסוק, היה זה מעמד מרומם כיוון שזו היתה באמת מהותו ותמצית חייו. **ביום** חופת בתו ישב ולמד עם החברותא כרגיל בסלון ביתו. בשעות אחר הצהריים המקודמות הגיע צלם לצלם את הכלה ובני המשפחה בביתו. מטבע הדברים, החדר שבו חתר הצלם, היה השליון, ולכן ערב רנ"צ עם החברותא את השליון, נכנס למטבח הבית, נעל אחרי את הדלת והמשיך בתלמודו, רק כאשר גמרו את כל הסידורים והעמדו לצאת לחופה, דפקו בחדרו ואמרו לו:

יוצאים לחופה. גם בימי ערב שבת וחג בערבי ומוצאי שבתות וחגים כשההמולה בבית היתה רבה מרעש האורחים, לא שם ליבו לנעשה סביב, אלא ישב בתוך ההמולה ולמד. רבי יהודה אליהו זכה ללמוד במשך כמה שנים עמו בסדר שלישי. שנה אחת לפני חג השבועות, ביקש ממנו שיבוא ללמוד אתו בליל שבועות וגם למחרת במוצאי יו"ט. בליל שבועות למד עם רבינו, אולם במוצאי החג כאשר דפק בביתו, התפלאה הרבנית ולא הבינה את כוונת בואו. הוא סיפר לה, שרבינו ביקש שיבוא גם הלילה ללמוד. אולם היא התפלאה, שכן בערב שבועות במשך כל היום לא הלך לישון, באומר: איך אפשר לישון במתן תורתנו. לפחות עכשיו במוצאי יום טוב, סברה הרבנית שילך לישון, אך כיון שהחברותא הגיע ליישב ללמוד, אולם כעבור כמה דקות נרדם.

סיפר רבי יצחק זילברשטיין: שמעתי מספרים על משפחה המחזיקה בזוג נעליים קרועות ובלויות, כדי להיזכר תמיד באהבת התורה של מי שנעל את הנעליים הללו, ולהתחזק מכך באהבת התורה שלנו. הנעליים הקרועות מוחזקות בבית משפחת רבי מלכיאל קוטלר, שהועברו אליו בירושה מאביו רבי שניאור שקיבלן מאביו רבי אהרן קוטלר שקיבלן מחמיו מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר. סיפורו של הנעליים החל במלחמה העולמית הראשונה, בעת שההפצצות על ערי אירופה היו בשיאן, ומאימת הכספה נטשו רבים מבני הישיבות את בתי המדרשות וחזרו לבית הוריהם. בחור אחד שלמד בישיבתו של ר' איסר זלמן, ארז אף הוא את חבילותיו והלך אף הוא לביתו. למה י'הלך', ולא נעסע? – משום שלא היה לו כסף לנסוע. למעלה משבוע היטלטל בחבור בדרכים, כשמידי פעם נאלץ להסתתר ולתפוס מחסה בגלל ההתקפות עד שהגיע לביתו. הוא דופק בדלת, והנה אמו ניצבת בפתח. למה חזרת שואלת האם המסורה. מה, לא שמעת אמא, על המלחמה שפרצה בעולם, תמה החבור. שמעתי אבל דווקא משום כך אני סבורה שמקומך בימים אלו הוא בהיכל הישיבה, ולא כאן בבית, הישיבה האם הדקדנית. בחבור שומע את הדברים, לוקח את חבילותיו, ופונה אל הדרך הארוכה ממנה הגיע, בחזרה להיכל הישיבה. כיון, שהיה עדיין עייף מהדרך הראשונה, התארכה לו עכשיו הדרך, ובמשך כמעט-שבועיים לא פסק מללכת, עד שהגיע לישיבה, אל ר' איסר זלמן. הנעליים, שכבר היו קרועות לפני שעזב את הישיבה, נקרעו תהלה לגמרי. ראש הישיבה שידע שהחבור הלך לביתו, התפלה על שובו, ומשמש את דברי אמו של החבור, חיבקו באהבה ובשמחה, כבן יקר, בידעו שלגדלות נוצר. אבל לפני שהתיישב הנער בחזרה על ספסל לימודיו בישיבה, אמר לו ר' איסר זלמן: רואה אני שענליך קרועות ובלויות הן, ואיך יכול כבר להמשיך להשתמש בהן. בוא ונעשה חליפין, אני אתן לך נעליים חדשות, ואתה תתן לי במקומן את נעליך הקרועות. החבור הסכים, וה'עסקה' יצאה אל הפועל. ר' איסר זלמן שמר על הנעליים הללו, והחזיק בהם ביושר. ידע ועד אותו גאון שענליים אלו ספגו בתוכן הרבה אהבת תורה אמיתית. נעליים של בן תורה שחזר לביתו בצל הפגזות הקשות, וחזר להיכל הישיבה בציוויה של אמו הדקדנית. רבי איסר זלמן הוריש את הנעליים הללו לחתנו רבי אהרן קוטלר, שהורישן אחר כך לבניו אחריו. החבור ההוא היה הרב שך.

על אהבת התורה של רבי עובדיה יוסף מסופר כדלהלן: סיפר רבי יצחק זילברשטיין שבשנת תשל"ה התלווה לחמיו, הרב אלישיב לקיים ביקור חולים אצל רבי עובדיה יוסף. ושם התעכב והואר"ך בדבורו יותר מהרגלו. כשיצאו שאל הרב זילברשטיין את חמיו מפני מה יצא מגדרו בביקור זה? ענה לו הרב אלישיב כי באתי לבקר את אהבת התורה, כי רק מפני שעלה על סולם בחדר הספרים, כדי לעיין באחד הספרים, ומרוב שקיעותו בתורה, בהיותו מעיין בספר, שכח שעומד על הסולם, ומיהר עם הספר ללכת לכתוב מה שנתחדש בדעתו, וכך נפל וחבל. לכבוד תורתו של גאון כזה, אהבת התורה ושקיעתה הנדירה בווערת בעצמותיו, עזר שבעת לימודו אינו שם **כל כלל** של שקורה עמו, ראוי שאחרוג מגדרי! **תלמיד** אחד, עבר צינתור בבית החולים 'הדסה עין כרם'. הוא סיפר על עצמו כדלהלן: כשהתעוררתי מהצינתור הייתי חלש מאד, שכבתי על מיטה בבית החולים באפיסת כוחות נוראית. כשנכנס הפרופסור לבקרני, הביט בי בתמיהה, ושאל: איפה הספר לימוד שלך?; עניתי לו שתמו כל כוחותיי, וכעת איני מסוגל אפילו לחשוב בלימוד, כל שכן שלא להחזיק בידיו ספר. ענה הפרופסור ואמר לי: לפני שנה עבר כאן צינתור הרב עובדיה יוסף, והוא מבוגר ממך בעשרות שנים, כשנכנסתי אליו לבדיקה זו, מיד אחרי הצינתור, הוא אחז ספר לימוד בידו והיה שקוע בו. **מפורסם** המעשה שאירע כשנכנס הרב עובדיה לניתוח, וחששו הרופאים להרדיו מפני חולשתו, נענה ואמר: בימים אלו אני שקוע בעינין הלכה חמורה, ואשקע אפוא לפני הניתוח במחשבות סביב אותו עניין, וכך תוכלו לנתח אותי ללא כל הרדמה. הניתוח נמשך למעלה משעה,

ולאחרי הועבר לחדר התאוששות, כאשר לפתע ניעור משקיעותו ושאל בפליאה: מדוע הרופאים לא מתחילים בטיפולי?

על רבי יחיאל מיכל פינשטיין מסופר: מדי יום ביומו בסוף סדר הלימוד היה על תלמידיו לגשת אליו ולומר לו כי הסדר הסתיים, והנהג עם הרבב ממתין לקחתו הביתה. יום אחד, לאחר סיום הסדר, ניגש אליו התלמיד האחראי על ההסעה ואמר לו כי היום הנהג הקבוע לא יכול להגיע, ובמקום זאת צריך להזמין מונית. אם כך, אמר רבי יחיאל מיכל בשמחה, אני יכול ללמוד עוד כמה דקות, ואחר כך נזמין את המונית. הוא פתח שוב את הגמרא, התיישב ללמוד בחשק רב, וכל העינין פרח מזיכרונו לחלוטין הוא נשאר ללמוד עוד חמש שעות ברצף! רעילתו הרבנית סיפרה פעם, כי היתה חמה פגישה במקום מסויים, ובזמן ההמתנה ראה רבי מיכל ספר של אחד הראשונים שהיה מונח במקום. חיש מהר הוא שקע בעומק העיון, וסוף דבר היה שהפגישה התבטלה. לא היה שייך שיעצור באמצע הלימוד. **מעשה דומה מסופר על רבי שמואל בירנבוים** בעת שהמתין בשדה התעופה למטוס. המלווה אמר לרבי שמואל כי בעוד דקות אחדות פותחים את דלתות המטוס, וכדאי לשים לב לשעון כדי שחלילה לא יפסיד את הטיסה. רבי שמואל הנהן בראשו לאות, אך אולם המשיך לשוחח עם שאר דהו בעומק תפיסתו. לאחר כמה דקות הודיעו במערכת הכריזה כי על הנוסעים לעלות על המטוס, ורבי שמואל נענע בראשו בקוצר רוח ואמר: כך, כך, אני כבר עולה, ולאחר שהתלמיד ניסה שוב להזכיר לו כי הזמן חולף נערב לו קלות באמרו: תפסיק להפריע לי ללמוד. לבנתיים המריא המטוס והפליג ליעדו. רבי שמואל עוד נותר שקוע זמן רב בשיחה, וכשסוף סוף סיים את השיחה והבין כי הפסיד את הטיסה, לא הצטער. ברך השם, אמר בסיפוק. הפסדתי משהו בשביל תורה! תלמידיו של רבי שמואל מספרים, כי פעם ירד שלג גדול בברוקלין, השלג הכבד ומוגז האויר הסוער מנעו מכולם ללכת ברחובות לא יכלו להתנייד במקום לא ממוכנת ולא ברגל, וכך גם רבי שמואל נותר באותו היום סגור ומסוגר בביתו, ועל יוגע על תורתו, מבלי יכולת להגיע לישיבת מיר, אשר בראשה עמד. אך כשהגיעה רוחו שטרה עליו הוסיב בבית כשנפשו עגומה עליו. כיצד שייך להימנע היום ממסירת השיעור? הוא הסתכל בחלון ולפתע ראה מול עיניו אמבולנס חולף מתחת לבית, ובאמצעות שלשלאות שהניחו על הגלגלים הם מצלחים לנוע מרחוב לרחוב מירות השלג הכבד. מיד יצר קשר טלפוני עם חברת הצלה וביקש לברר אם יש להם כעת אמבולנס פנוי לקחתו אל הישיבה לכבוד השיעור. הם שהכירו את רבי שמואל ואת אהבתו המופלגת לתורה, מיהרו לשלוח לביתו אמבולנס שלקח אותו אחר כבוד לישיבה. בשנה שעברה הבאנו את הסיפור אך רבי שמואל הגיע לאהבת תורה נוראית כ"כ והסיפור לפנינו: **בארוע מכובד בו ישבו ראשי ישיבת מיר** רבי ראובן גרוזובסקי ורבי שרגא פיבל מנדלוביץ, נשא דברים ראש הישיבה רבי אברהם קלמנוביץ וכה היו דברים! בעיירה יהודית לפני עשרות שנים גרו להם זוג יהודים יר"ש, הבעל איש את יורא השם בשם רבי משה ואשתו גיננדל. רבי משה היה יוצא כל שנה ליריד ושם היה נמצא במשך חודש והיה קונה בדים לצורך מסחר, שבזה היה סוחר במשך כל השנה. כפיצוי על הזמן שהיה נעדר מביתו היה קונה לאשתו בגד מכובד לכבוד החג. כך עשה מידי שנה בשנה. פעם כשהיה בביתו יום אחד בהיר חוזר בנם שמוליק מהחידר ואומר בהתרגשות אבא ואמא הרביה אמר שעוד חודשיים אנו חתונה מתחילים ללמוד גמי בבא מציעא... האבא שמע את זה והתהרגות גדולה החל לרקוד אתו ו'תורת' את 'טוב' לי תורת פיך' ובצד עומדת גיננדל וכשדמעות על לחייה אומרת סחורה ולפני שחזר לביתו הוא רואה למכירה ספרי קודש, מה לו ולספר קודש, אך לפתע עיניו נחו על גמי גדולה שבה נכתב באותיות ענק 'גמי בבא מציעא' מיד נזכר רבי משה בבנו שבימים אלו מתחיל ללמוד גמי ב"מ. מיד אץ הוא למכור לשאל אותו על המחיר, והנה הוא רואה שאין לו הסכום הזה כי יש לו רק סכום עבר הוא הנסיעות לחזור לביתו, ועוד כמה שקלים כדי לקנות את הבגד שתמיד קנה עבור אשתו... מיד הוא אחז שבעצם אשתו הצדקנית וודאי תשמח בגמי לא פחות ממני, ואכן במקום לקנות בגד הוא קנה גמי ב"מ, וכך הוא חזר לביתו בלב שמח, שהגיע לבית מיד צעק בשמחה גיננדל את לא יודעת איזה דבר הבאתי משחו ששווה לה הן שבעולם, נתחשי מה! וגיננדל לא יודעת את נפשה מה הוא הביא אולי בגד יפה אולי משהו אחר. וכל דבר הוא אומר לא! לאחר מספר דקות הוא הוציא את הגמי מהמזווזה ואמר לאשתו אז זה קניתי מהכסף שמגיע לך לבגד כי ידעתי שתשמחי. והיא כמובן התרגשה עד דמעות ואז אומר רבי משה אני הולך לחיידר להביא לשמוליק את הגמי, וגיננדל אומרת מה פתאום זה

הזכות שלי, זה נקנה ממה שמגיע לי! וכך החל ויכוח ביניהם... אז כפשרה הם יצאו שניהם מהבית אחוזים כגמי"א מצד אחד וכולם מסתכלים עליהם כל הדרך.. עד שהגיעו לחיידר, פתחו את הדלת של הכיתה של שמוליק הניחו את הגמי"א על שולחן המלמד ופרצו בכבי סוער. הילד שלהם שראה כזו אהבת תורה בבית, גדל והתמיה לראש ישיבת מיר רבי שמואל בירנבוים, שהיה נהגיה של עולם התורה. וכל ראשי הישיבה שמעו סיפור זה ועיניהם זלגו דמעות.

בתקופת הקנטוניסטים, היו ימי סבל ועינוי מתמשכים ליהודי רוסיה. בשלושים שנות שלטון הקומוניסטים נחקקו קרוב לשש מאות חוקים שכוננו בשם 'תיקון היהודים', מטרותן היתה להקשות על היהודים את שמירת התורה והמצוות, לערער את אמונתם ולהמעט את מספרם על ידי המרת הדת בכפייה. גולת הכותרת היתה גזירת גיוס החובה שהשיתועל היהודים, שהיתה גזירה קשה ונוראה במיוחד. הצבא העמיד מראש מכסה מסויימת של ילדים אשר הקהילה היהודית אמרה להציב מתוך שרירותיה לגיוס, ומכיון ששום משפחה לא הסכימה כמובן לנדב את ילדיה למילוי המכסה, שלח הצבא פלוגות שוטרים לחטוף ילדים רכים ומרועות הוריהם בצורה אלימה. שם נאלצו לשרת למעלה משני עשורים, נתון ניתוק מוחלט מהיי הדת, ותחת הכתבים ואימונים קשים. רבים מהם לא שרדו בחיים, ואחרים שכן שרדו כמעט כולם הפכו לנוצרים בעל כרחם, כששום לחלוחית של יהדות לא נותרת בהם. בתקופה הזו היה חי יהודי צדיק בשם רבי דוד. כינו אותו רבי דוד בלינדער [רבי דוד העיוור], כי מיום עומדו על דעתו לא הביט חוץ לדי' אמותיו, והיה פרוש בתכלית מענייני עולם הזה. עני מרוד היה, ולמרות זאת כל כוחו, מרצו וחיותו נתן להרבצת תורה לתלמידים. סיפורים מפעמים אודות יגיעות בתורה ויראת השמים הצרופה שבעבעה בו נכרכו בשמו. רבי דוד לא הסכים בשום פנים ואופן להסתגל למצב, ועשה ככל יכולתו להציל נשמות ישראל מדרת שחת. בחירוף נפש למד עם תלמידיו במערות ובמרתפים, ביניהם גם תלמידו חיים הלוי סאלאוויצקי, והנה באחד הימים בעת שלמד רבי דוד עם הילדים בחיבא, ואחזו בעיצומה של סוגיא, לפתע נכנס פנימה שוטר, שככל הנראה עבר באקראי סמוך למקום המחבוה ושמע קול תורה בוקע ממנו. השוטר נדהם לגלות תבורת תלמידים לומדים תורה מפי רבם בהתלהטות ובשמחה כבימי שגרה. זעמו וכעסו של השוטר גברו, הוא התקרב אל אחד הילדים, תפס בזרועו והחל למושכו החוצה. רבי דוד ניתר מחוקי כנסיות נחש, ניגש אל השוטר... העניק לו סטירת לחי מצולצלת. דממה השתררה במקום. התלמידים היו בטוחים כי כעת יכוון השוטר את נשקו לכיוונו של רבי דוד ויקפד את חייו באחת מבלי למצמצם. אלא שלמרבית הפלא התייצב השוטר על עומדו, תפס את רגליו וברח מהמקום בבושת פנים. תגובה כה אמיצה מצידו של רבי דוד היתה מסוכנת ביותר, אחרים הגדירו אותה כמעשה התאבדות ממש. אך ככל שנקף הזמן שיעירו כי האומץ הרב שהפיג רבי דוד מול השוטר, גרם לו לחשוש לשוב לשם פעם נוספת, וכנראה גם התבייש לדווח לחבריו על המקרה המביש שאירע עימו. היתה זו הבושה הגדולה ביותר עבורו לספר בצבא כי טעם מנחת זרועו של 'יהודון עלוב' והושפל על ידו. כך שבאורח נס למעלה מדרך הטבע הסתיים הסיפור ללא כל תגובה. מאוחר יותר פגש היבית הלוי, אביו של רבי חיים, את המלמד רבי דוד, ושאלה בפליאה ובהשתוממות, כיצד היתה בו תעוזה כה רבה לסתור לשוטר היה הוא סיכן בכך לא רק את עצמו אלא את כל יהודי רוסיה? השיב רבי דוד "האמת שלא התכוונתי לנהוג כך מראש, אלא פשוט השוטר נכנס כשאחוזו בעיצומה של קושיית התוספות וכשהוא החל לגרור את הילד החוצה הייתי ממש באמצע להסביר לתלמידים את עומק הקושיא, וכי מה הוא חשב שנאפשר לו להפריע לנו באמצע דברי התוספות! מה הוא חשב שניתן לו להפסיק אותנו באמצע החיים!?!".

אוצרותיהם אמלא.

סביבו ושוקע בנבכי הסוגיות. הקונה היה מסוגל להמתין עד בוש כדי שתתמלא בקשתו. הוא היה נדמה כשיכור אחר התורה.

הסופר התורני רבי דוד זריצקי, סיפר פעם עובדה מפעמימה: בזמן הקונגרס הרב שך בשכונת 'כרם' בירושלים, במשך תקופה ארוכה היה נראה הרב שך תשוש ומוטרד במיוחד, ואף הלך עם אותם בגדים מבלי להחליפם. רבי דוד סבר לתמוה שמה הרבנית אינה חשה בטוב, ולכן איננה מסוגלת לתזקק את הבית כראוי. בהיותו גר בשכונת עם הרב שך, נכנס באחד הימים לביתו, והתעניין אצל הרבנית בעדינות אם זקוקה היא לעזרה כלשהי בניהול הבית, כשהוא מתבטא תוך כדי השיחה שהרב שך אינו נראה במיטתו לאחרונה. כשהבינה הרבנית למה מכוונים דבריו, השיבה בחיך: "וכי הינך חושב שהוא נראה כך משום שאינני חשה בטוב?! ברוך ה' אני בריאה ושלימה! אגלה לך מדוע חשה נראה כך, ישנו שיקול רבמב"ם בהלכות ערכין שהוא מתקשה בהבנתו, ולכן הוא איננו יושן טוב כבר שלושה שבועות. לא מעניין אותו דבר מלבד הקושיא. מה יכולה אני לעשות נגד זה? אדרבה, אולי תוכלו למצוא עבורו תירוץ על הרמב"ם וכך ישוב לשגרה?"

ולהשלמת הדברים נביא כאן כמה סיפורים שהבאנו בשנים קודמות על אהבת תורה: ביד ההורים להחדיר אהבת תורה בילדים שלהם כמו הסיפור הידוע על הרידב"ו: שנה אחת שכבר היה זקן, ירדו שלגים בצפת, והגיע יום היארצייט של אביו. הוא התלבט אם ללכת לבית הכנסת, שחלילה לא יקרה לו אסון בדרך, אך החליט ללכת. כשאמר קדיש יתום פרץ בכבי נורא. לאחר התפילה שאלו אותו מתי אירעה הפטירה, אמר להם לפני כ-40 שנה. אז תמחו מדוע ולמה פרץ בכבי לאחר כ"ח הרבה שנים. השיב להם: איני צעיר, אני סובל מקור. חשתי שעלי לשמור על בריאותי. אכנס מנין בביתי, ושם אתפלל לפני העמוד, ובכך אצא ידי חובתי. לבסוף החלטתי שמדובר בהכרת טובה לאביו, ועליל ללכת בקור ובגשם כדי להתפלל לפני העמוד, ומגוי מפני מעשה שהיה: הורי היו עניים. אבל נתנו הכל בשביל חינוכי. אבי מסר אותי ללמוד אצל מלמד הטוב ביותר בסלוצק, שהוא היה גובה רובל לחודש כשכר לימוד. אבי התפרנס ממניית תנורים, באותו חורף היה מחסור בלבנים, ולכן לא היתה לו פרנסה. הוא לא יכל היה לשלם למלמד. עברו כמה חודשים, והמלמד אמר שאם לא יקבל ארץ משכורתו הוא לא יוכל להמשיך בלימוד, כי גם הוא צריך לפרנס משפחה. עולמו של אבי חשך עליו. הוא לא ידע מה לעשות. בבית אין שום דבר מכריה. בבית המלאכה של אבי לא נותרו לבנים לבניית תנורים. בערב עלה אבי להתפלל ושמע בבית הכנסת עשיר מתלונן, הוא עומד לחתן את בנו ואין בידו לבנים לבנות תנור לבית הן. הקור נורא ואי אפשר להכניס זוג צעיר לבית לבי תנור. אמר להשיר אני מוכן לשלם שישה רובלים עבור לבנים לתנור. ניגש אליו אבי ואמר "עשינו עסק. נתן לי שישה רובלים, ומחר בבוקר הלבנים אצלך". אבי שב לביתו באושר גדול ובישר לאימי. לקח יתד ופסטיק קילף את הטיח והרס את התנור הגדול בביתנו, חילץ לבנה אחר לבנה בלב שמת ומאושר, כל הלילה עבד, ובבוקר מסר לידי את ששת הרובלים במלואם "אמור למלמד, שלושה עבור שלושת החודשים האחרונים, ושלושה עבור שלושת החודשים הבאים!". אותו חורף היה קר ביותר התכסיו בשמיכות ובגדים והכל של שהבן יקבל את החינוך הטוב ביותר. ואם הקור של סלוצק לא הרגיע את אביו כדי להטיב עמי, איך ירתיע אותי הקור בצפת מללכת לבית הכנסת לעילוי נשמת אבי!?

חלק גדול מלימוד התורה שייך לנשים. וראיה מהתורה: כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל. ונשאלת השאלה למה מוזכרות הנשים לפני הגברים, הרי הנשים לא לומדות תורה, הן רק מסייעות ללימוד הבעלים והילדים, ואילו הגברים הם הולמים והמקימים העיקריים של התורה ומצוותיה, ציוו אותם רק לאחמ"כ: מתרץ ע"כ הרב וואזנר שישנו תנאי הכרחי וחיוני הקודם לעצם לימוד התורה והוא יצירת אהבה והתנסות לתורה בתוך הבית. כדי שאדם יוכל ללמוד במנותק הנפש הוא חייב לקבל גיבוי מלא והכרה והערצה למעשיו מהסביבה. והכח הזה נתון אך ורק בידיה של האשה, שאם היא נותנת הרגשה ואוירה טובה ומקדישה כולה לתורה בעלה וא ילדיה ומחזירה שאין דבר יקר וחשוב יותר מכך, זה מהווה גורם מרכזי בהצלחת הלימוד של הבעל. והחזו"א היה אומר שאהבת תורה בכח האים לנטוע יותר מאשר האב. ורבינו בחיי כאן הביא ג"כ בה"א: [עוזה לדבר אל הנשים לחיילה ללמוד מוסר ודרך ארץ. ועוד שהאשה הטובה היא סיבה לתורה, שהיא יכולה להמשיך את בנה לבית המדרש לפי שהיא מצויה בבית ומרחמת עליו בכל מיני געגועים כדי להמשיך אותו אחר לימוד התורה מעוררי. ולכן, ואמר רבינו בחיי, ראוייה האשה להתפלל לה' בשעת הדלקת הנרות שיתן לה בנים מאירים בתורה כי התפילה נשמעת בשעת המצווה, ובזכות נר שבת תזכה לבנים בעלי תורה. **וידוע על הברכה שמואל** שכשהיה יוצא מביתו בשמחת תורה היה מעמד אדיר לכבודו של תורה. שנה אחת אמר ר' ברוך בער שהשנה הוא אינו יוצא וטעמו כיוון שלא סידרו מחיצה לנשים בעזרי"ל, כל עוד הנושא לא יסודר הוא אינו יוצא. מיד

סידרו משחו מאולתר ע"ג סטנדרים שמותר ע"פ ההלכה ביו"ט, ור' ב"ב יצא. ואז הוא הסביר את טעמו ואמר שכידוע כל אהבת התורה שבת מבוססת על אהבת התורה של האמה לכן רצוי שהאמה תיקק את התורה ע"י שתראה את שמחת התורה והריקודים.

בשעת הסעודה שערך הרב מפוניבז' לבחורים לרגל מעמד חנוכת ישיבת פוניבז' אמר הרב זצ"ל בחורים יקרים אתם חושבים שהיום היתה הנחת אבן הפינה! הנחת אבן הפינה היתה לפני 57 שנים כשהייתי ילד בן 7 על הגב של אמא שלי אז היתה הנחת אבן הפינה. הפליאה היתה רבה האם בתור ילד בן 7 אמא של הרב לקחה אותו על הגב? והרב השיב בסיפור נורא הוד: "שהרב היה בן 7 הם היה בבית 4 אחים. כל ערב הם היו אוכלים ארוחת ערב וכ"א היה מספר את חובותיו ומחזיר. לילה אחד היה מושגל במיוחד, השגל היה בגובה מטר וחצי, ואמא אמרה מחר לא הולכים לחידר בלי מעיל ומגפיים, אלא שבבית היה רק זוג מעפיים אחד ומעיל אחד, מה עושים? שמריהו בן 12 אמר: אמא מחר אנחנו מתחילים ללמוד תוס', לי מגפיים המגפיים. לעומתו לא זאבי בן ה-11: אני מתחיל מחר סוגיה חדשה בגמ' אני לא מוותר, ואני, אמר הרב מפוניבז', הייתי ילד בן 7 שלומד משניות, התחלתי לבכות: מה איתי? שמעה את זה אמא ואמרה אני אעשה בליה גרל ומי שיכזה הוא ילך! הלכנו לישון כולם, ובשעה חמישה וחצי לפנות בוקר כשהמשנה בביכ"ז כבר הדליק את התנור בביהמ"ד, אמא היתה בחדר שלנו. היא העירה את שמריהו בן ה-12 שאלה אותו בשקט שמרל אתה רוצה ללכת לחידר? וודאי, אמר שמרל, ומיד התלבס, והיא הלבשה לעצמה את המעיל האחד, נעלה את המגפיים היחידים שהיו שם, עטפה את שמריהו בשמיכה ושמה אותו על גבה והלכה במשך חצי שעה בשלל הקפוא לביכ"ז ששם נמצא המלמד. מיד לאחר כן היא חזרה וכךד פעמים לקחה על הגב שלה את ילדיה עטופים בשמיכה עוד פעם ועוד פעם בשלל בגובה מטר וחצי, הניחה כל ילד בביכ"ז, נשקה על מצחו והשגיחה לו סנדוויץ'. שלקחה לעצמה אשירי שזכיתי שכל ילדי לומדים היים בחידר. מספר הרב, הייתי ילד בן 7 על הגב של אמא עטוף בשמיכה צעקתי לה בתוך האוזן אמא את סוחבת אותי ללמוד תורה!! כשאיני הולך גול אני אסחב הרבה בחורים ללמוד תורה. לאף אחד אין מושג איזה ילד הוא מגדל בביתו, איזה פונביז'רוב עתידי יש לו בבית עם מסר"נ של אם ישראל היא תזכה לראות את בניה ת"ח.

הסיפור שלפנינו היה לפני כחמישים שנה. אחד מראשי הישיבות החשובות בירושלים נאלץ לצאת למסע התרמה עבור הישיבה שלו. הוא נסע לארצות הברית ושם נקבעה לו פגישה עם איזה גביר, והנה הוא מגיע לחדר המתנה ושם כולם מדברים ומספרים גם כמה נתן להם אותו הגביר והנה הוא שומע שלושה בעל ארגון עצום נתן 20 דולר ולפלוני שמחזיק מאות משפחות נתן 18 דולר וכן ע"ז הדרך, הוא כמעט התייאש ורצה ללכת אלא שהגיע תורו להיכנס והוא אמר אין לי מה להפסיד הוא יכנס לחדרו של הגביר וסיפר שיש לו ישיבה של 200 תלמידים בירושלים... רק הגביר שאל את זה ומיד אורו עיניו ובמקום הוציא צ'ק וכתב 5000 דולר, סכום ששווה כיום לכמאה אלף דולר. ראש הישיבה לא ידע את נפשו ואז הוא שואל את הגביר מי טעם להתפעלות שלו עד שנתן לו כזה סכום. ואז סיפר הגביר את סיפורו המסעיר. היה זה עשרים שנה קודם לכן, יום אחד הוא זוכר את עצמו בגיל 12 אמא של מלווה אותו לרכבת ולפתע הוא ארוץ בבכי כשהרכבת התחילה לנסוע הוא הבין שהוא בדרך לישיבה נפרד מביתו החם וממשפחתו, הרכבת לא שומעת את בכיו הרם עד שהוא מצא את עצמו ילד בודד בגיל 12 בויולא. הגעתי לישיבה שאליה חברו הורי לשלוח אותי והנה אני נכנס לישיבה ולאט לאט אני מגלה שחוץ מכסא וסטנדר אין כאן כלום. לא אוכל, לא מיטה להניח את הראש, ובוודאי לא שמיכה להתכסות, ואני רעב כולי. אז אכלתי מאתמול בליה וכעת שנת צורים. הפנו אותי לבחור המשבץ, אני מגיע אליו והוא אומר כבר לא נשאר לי מקום, ואני שואל האם נגזר עלי למות מרעב, בלי מיטה להניח את הראש מכל טלטלות הדרך? ואז הוא אומר יש לי עוד מקום אחד אחרון אצל אישה אלמנה עם הרבה ילדים שהעניתי שם זועקת לשמים. ואני, כאילו יש לי בריחה, הלכתי לשם. הגעתי למקום והנה הדלת נפתחה וכאן יכיתה לי הפתעה. האמא מיד אומרת לילדים התלמיד חכם הגיע ואני רואה שבעה ילדים צנומים יושבים סביב לשולחן, לכ"א יש בצלחתו בקושי פרוסת מלפפון ועגבניה. שליש ביצה וחצי פרוסת לחם, כך שבעה ילדים. מיד האמא מוציאה מהארון צלחת מניחה על ידי ומיד אומרת מי נתן קצת לת"ח? מיד כל המשפחה שפכה לתוך הצלחת שלי את ראתה שהצלחת שלי מלאה הרבה היא אמרה שבי"א יקח טיפה אליו כי גם אתם צריכים לגדול, וכך כל אחד לקח ממש מעט. ואני, למרות האוכל שלא היה מספיק אסתגי, התחלתי לאכול והנה ילד אחד צועק לא אכלת מהמלפפון שלי וזה צועק מביצה וכולם ממקרקרים סביבי ומודים לה' על התי"ח שהגיע הביתה. כשיצאתי אמרתי להם מה אני יכול להחזיר לכם והם אמרו לי מיידית בתוך אונתנו שנוכל ללמוד בישיבה כשנגדל. כמובן שבירכתי אותם. מיד אחי"כ נפרצה בלחמת העולם והאנגלולגית מכאן לשם וכל משפחתי נכחדה בשואה האיומה והנחשאתי עם הארץ אבל את הקבלת פנים הזאת אני לא שוכח לעולם ושואני שומע ישיבה אני מיד נדלק.

דברים מגדולי ישראל וכן ידיעות חשובות נוספות, מענייני הפרשה וחג מתן תורה, ערך בדרך שו"ת.

שאלה: המספר 176 כמה פעמים מצאנו אותו בחז"ל?
תשובה: כידוע הפרשה הכי ארוכה בתורה היא פרשת נשא, ויש בה קע"ו פסוקים. וכן הפרק הכי גדול בתנ"ך הוא פרק קי"ט בתהלים ויש בו קע"ו פסוקים. וכן המסכת הכי ארוכה בשי"ס במספר הדפים היא בבא בתרא ויש בה קע"ו דפים (למעשה יש בה רק קע"ה כי המסכת מתחילה בדף ב', אבל למעשה יש בה עד דף קע"ו). אומר החידושי הרי"ם שהטעם לכך הוא מכיוון שברוך כלל שבת נשא קרובה לשבועות לכן בשבת זו גילו התפשוטות מופלגת בתורה, עד כאן ידוע. אבל יש דברים נוספים שאינם ידועים. (א) המדרש רבה בפרשיות הכי ארוך הוא ג"כ בפרשת נשא ויש בו קע"ו פסקאות. (ב) ההלכות הכי ארוכות בשי"ע הם הל' שבת הכוללים גם הל' עירובין ותחומין, ויש בהם קע"ה סימנים. (ג) החלק בשי"ע הכי קצר הוא חלק אבן העזר ויש בו קע"ח סימנים. וצ"ע אם כל זה מרמז למשהו.

שאלה: בפרשתנו מובא ברכת כהנים, מה מעלתה?
תשובה: מובא בחז"ל בכוח הכהנים להפוך את מידת הדין למידת הרחמים ולקרוע גז"ד שכבר נקבע וכשכהנים מברכים בעצמם מברך את העם, וכמו שכתוב ושמו את שמי על בני"י ואני אברכם, וזאת הברכה הכי גדולה שיעלה להיות. לכן כל מי שרוצה להתברך בכל העניינים, יחפש שבת ברכת כהנים, ויזכה לברכת ה' עליו, ובפרט באמירת שלום. (דרך אגב, לפני זמן התפרסם כי עשו בדיקות מדגמיות בהרבה כהנים והתברר שיש להם גן ודי אן אי מסויים שיש אותם רק לקבוצת הכהנים).

שאלה: פרשתנו עוסקת בסוטה, ומובא בגמ' שאם יש לסוטה זכות תורה אז היא לא מתה מיד אלא לאחר כמה שנים, מה היא זכות תורה של אישה? **תשובה:** השבט מוסר א' י כותב שאף שנשים פטורות מלימוד התורה הן מחויבות לעשות במאמצי כוחן שילמדו בעליהן ובניהם תורה וזה נחשב כאילו עוסקות בתורה.

שאלה: מה המפתח לשמירה? **תשובה:** בפרשת השבוע "איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל" רש"י – ופשוטו של מקרא "כי תשטה" תטה מדרכי צניעות. הצניעות היא המפתח לשמירה, המפתח ליראת שמים ושמירה על עם ישראל רק כשיש צניעות. ובלא"ה אומרת לנו התורה ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחרוך, כשאין צניעות אזי הקב"ה רח"ל לא שומר עלינו. כמו כן אדם שמקפיד על צניעות ושומר על עינו מלהכשל בראייה אסורה זוכה שברכותיו עושות פרי. הגמ' בתענית כא. מביאה שאבא אומנא היו משגרים לו שלום מהשמים כל יום בגלל שהקפיד מאוד כשהקניז דם מנשים היה נמנע מלהיכשל בראייה אסורה. הגאון מוולנא היה אומר, כי כשם שהתורה תבלין נגד היצר הרע לגברים, כך הצניעות לנשים. כמו"כ היא הסגולה הגדולה לילדים שירים שמרוזים את הוריהם נחת. ובמ"ב סימן ע"ה סי"ד הביא מהזוהר בפרשתנו בענין הגדול לנהוג בצניעות, ומי שזוהר להתנהג בצניעות זוכה לנחת מכל יוצ"ח ולס"ד בכל אשר יפנה, אבל מי שלא נשמר כראוי רח"ל עונשו חמור מאוד כמו שמאר"ך שם. וכתב המ"א דראוי לנהוג כהזוהר וביומא איתא במעשה דקמחית בזכות הצניעות היתרה שהיתה בה של ראו קורות ביתה אמרי חלוקה יצאו ממנה כהנים גדולים. **החפץ חיים** בספר גדר עולם פרק ז. כותב בזה"ל גם צריכה האשה להתבונן תמיד לפי מה שידוע דכשהאשה הולכת בדרכי הצניעות אז היא זוכה להוליד בנים צדיקים בנים ת"ח המאירים לעולם בתורתם ובצדקתם וכדאייתא בתלמוד ירושלמי כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה, אשה צנועה ראויה לצאת ממנה כהנים גדולים המלוכשים משבצות זהב, ואמרו במגילה דף י"ב שכבר צניעות שהיתה בה ברחל וכתה שיצא ממנה שאלו ובשכר צניעות שהיתה בשאול וזה יצאה ממנו אסתר ע"ש, ועל ידי זה ייטב ל' בעוה"ז וגם באחריתת תזכה לישב בעולם העליון בהיכל ה' ברוב הוד והדר וכדאייתא בזוהר הקדוש וכו' זכאין אינון צדיקא דזכאן לבנין קדישין לגועין קדישין עלייהו איתקרי כל רואיהם יכירום כי הם זרע ברוך ה' עכ"ל.

ולתפ"ך ח"ו אם היא הולכת בדרכי צניעות אז תלד בנים אשר לא טובים ויהיה לה ע"י זה לבסוף קלון וכלימה בעולם הזה וכמה דכתיב וכן כסיל תוגת אמו, וגם בעולם הבא הוא בזיון גדול לאביו ואמו כשיוצא מהם בן מכעיס להקב"ה. וכמו שכתב הגר"א באורתו הקדושה עליהם לתרופה שאף אם ידרך תמיד בנו במוסר ולא יקבל, אוי לאותה בושה והצער והבזיון

בעולם הבא. על כן צריכה האשה להרגיל עצמה במדת הצניעות וייטב לה על ידי זה בזה ובבא. שאלו פעם את רבי חיים קניבסקי במה זכתה אמו של החזון איש לשבת שלם של צאצאים גדולי הדור (משפחות קרליץ גרינמן וקניבסקי על כל שבטיהם); השיב ר' חיים שאינו יודע מה עשתה ולמה זכתה אך יודע הוא כי היא היתה צנועה ביותר. ואמרו חז"ל שהצניעות היא השומרת עלינו מכל רע. כאשר היא נשמרת כראוי חופפת עלינו חומת אש, היא השכינה הקדושה בכבודה ובעצמה, והיכן שד' נמצא, כלה הטובות והברכות שבעולם נמצאות. (גמרא סוכה נ"ו). וכן אשרי הבעל שיעודד את אשתו שהולכת בצניעות, וחלילה לא יבקש ממנה משהו שנוגד את מצוות הצניעות. וברור שענייני צניעות לא נאמרו רק לנשים, גם גברים צריכים לנהוג בצניעות, הן בדיבור לא לנוול את פיהם בדיבורים לא צנועים, וכן לנהוג בלבוש באופן צנוע כמו שכתוב בהלכה בזה, ובדאי להקפיד על ראייה אסורה וכדו'.

שאלה: ביום חמישי מתחילים שלושת ימי הגבלה, וידוע שהם ימי הכנה למתן תורה, איזה דבר אדם יכול לעשות באותם ימים כדי שיוזכה לכל השנה ללימוד וללמד? **תשובה:** ידוע ומקובל מרבי שמואל חרקובר, שהיה מגדולי וענקי הדור הקודם, שמי שלומד בשלושת הימים האלו של ימי ההגבלה בהתמדה רבה, זוכה להצלחה בעלייה בתורה כל ימות השנה ואשרי מי שמנצל ימים אלו. וכבר הבאנו שאפשר לקנות לימוד בהתמדה ע"י שקדנות והוא שאת השעה שלומדים יקדיש כולה ללימוד בלי הפרעות ולא צריך הרבה שעות אלא אפי' מעט באיכות.

שאלה: ערב שבועות איך יכין עצמו לחג מתן תורה?
תשובה: כתבו בספרים הקדושים שבערב שבועות האדם צריך להכין עצמו לחג מתן תורה, וזה כולל נתינת צדקה ויש סגולה מיוחדת לתת לתי"ח וי"א שיתן צ"א פרוטות. דבר נוסף צריך לעשות תשובה ויקבל ע"ע לעתיד ללימוד בל"ג יותר בשקידה וכך תתקבל תשובתו, וישתדל להכניס את החג מתוך לימוד, בשיבות נהגו לעשות סדר מיוחד לפני החג ונקרא סדר הכנה לקבלת התורה. ויש להוסיף ושימרים אלו במיוחד ירבה מאוד בתפילה על הצלחה בתורה בעיקר בברכות התורה וברכת אתהבא רבה אהבת עולם. ואם היה ער בלילה התפילה בבוקר מתקבלת ביותר כי כל העוסק בלילה שכינה כנגדו ואיתא בחז"ל שכינה כנגדו וישפוך ליבו לפני ה'.

שאלה: חג מתן תורה הוא חג המועיל לרפואת החולים, מתן תורה הזמן המסוגל לזה? **תשובה:** ידוע שבזמן מתן תורה כל החולים התרפאו, ואמר ע"כ הרב אלישיב וד"ר ידוע מעוד צדיקים שכל שנה בזמן קריאת עשרת הדיברות מתעורר העת שהיה בזמן מתן תורה עצמה וכאילו אנו נמצאים למרגלות הר סיני ומקבלים את התורה ומי שמוכזיב היתב א"ה בקריאה יכול אחר ברכת התורה לבקש מה' רחמים שיתרפאו החולים ואפי' אם זה חולי שברוך הטבע לא יכול להבריאה ויבקש באופן המותר בלבד כי אסור לבקש בשבת ויו"ט אלא א"כ נמצא בסכנה, והפוסקים אומרים שיאמר זאת בדרך של מי שברך. ויש להוסיף שאין סגולה כתורה ויש לה כוח אדיר לרפואה. ומי שעוסק בתורה יכול להתרפאות מכל צרה וצוקה ובפרט הוא מועיל לרפואה, ורבי חיים קניבסקי היה מביא להרבה חולים שילמדו מעניין המחלה שלהם ויתרפאו והוא ע"פ הקבלה. ובספרים הקדושים מופיע ע"כ ששבת קודם מתן תורה הוא זמן המסוגל לרפואה, והוא ע"פ תורת אמת לר"י איגור מלובלין. ועוד ספרים.

שאלה: חג השבועות מגיע, מה ההשפעה שלו על התורה של כל השנה? **תשובה:** ידוע בשם השל"ה שחג השבועות הוא יום הדין על לימוד התורה, ולפי איך שלומד ומתנהג **באותו היום** כך נגזר דינו על הצלחה בתורה לכל ימות השנה. האר"י היה אומר שהלומד בתענית דיבור בליל שבועות, ומה שצריך לדבר ידבר רק בלשון הקודש, יזכה לשפע ברכה והצלחה לכל השנה כולה, ויש להוסיף שכמו שבראש השנה אדם מקבל ע"ע קבלה הוא זוכה לס"ד ונחתם לחיים טובים, כך יקבל ע"ע ביום שבועות להתחזק בלימוד בהתמדה, וצ"ע אומר שהקבלה הכי מועילה זה לקבל ע"ע שרבע שעה ראשונה של הסדר יהיה בתענית ואז מובטחת לו הצלחה וס"ד. ורבי גרשון אדלשטין אומר תמיד איך מניעים לידי התמדה? התמדה. ונבאר את הדברים: כאשר האדם משתדל ללימוד בהתמדה אפי' קצת זמן הוא מתרגל לכך, ואז

יכול להמשיך לעוד זמן, ועוד זמן ולהרחיב כל הזמן את ההתמדה שלו. **אחד** מטובי האברכים שאני מכיר היטב התקשה מאוד בלימוד העיון, ובישיבה בה למד מאוד התעכבו בסדר א והוא לא מצא ידיו ורגליו, עד שבשנה אחת הוא החליט שהוא מקדיש היטב את הימים הקדושים האלו א ימי הגבלה, וחג השבועות בפרט לעמל התורה ככל יכולתו, וכמובן לתפילה מעומק הלב באהבה רבה, והאר עניינו בתורתך, ובברכות התורה, ובקש מהקב"ה שיוכל לשבת ללימוד בהתמדה ללא הפרעות (אפשר גם הורים על ילדיהם ואשה על בעלה. וכדברי החזו"א בזה) ואכן זכה לס"ד ולמרות כל הטרדות היצר, הוא הצליח מאוד, ומיני אז נפתח ליבו בתורה, ונהיה לו גישמאק גדול בלימוד התורה בעיון, עד שכשהיה מספר שפעם היה קשה לו ללימוד בעיון, הדבר היה נראה כדמיון. ומי שרוצה לזכות להיות מחדש בתורה כל השנה ישתדל לחדש חידושים בשבועות, או ללימוד דברים חדשים ואז, כותב החיד"א, הוא יזכה לכך. עוד יש להוסיף את דברי חז"ל שהלימוד בקול מועיל לזכירת התורה. ויש להוסיף את דברי רבי חיים קניבסקי שכותב בארחות ישר שעיקר ההצלחה בהתמודדות מול הקושי זה ההרגל, ברגע שאדם מתרגל ללימוד מספר שעות בהתמדה והבנת הלמד, שוב כל ההפרעות נהיות מאוד קטנות, והמלחמה אז לא קשה כ"כ. והעיקר ההרגל. וצריך לדעת שתורה לא הולכת בקלות כי אין התורה נקנית אלא בעמל וביגיעה

שאלה: מה ילמד בליל שבועות? **תשובה:** רבי גרשון אדלשטין אומר שיעסוק במה שהוא נהנה, למשל מי שנהנה מהספק מרובה יקח ע"ע להספיק וכך דפסי' במשך יום השבועות וכך יהיה לו חשק וסיפוק אדיר, אבל שלא ילמד עניינים שלא נמשך מספיק לזה. והעיקר יתכן הכל מראש.

שאלה: מה עוד ראוי לעשות בחג שבועות חוץ מלימוד התורה ושמחת החג? **תשובה:** חג השבועות יום פטירת דוד המלך: יש עניין גדול באמירת תהלים ובפרט ביום זה. וכמו שכתב הי"פ החיים וכו"ה בבן איש חי, שביום זה יש לסיים את כל הספר תהלים והוא סגולה גדולה לכל העניינים. ולעצם העניין של אמירת תהלים כאן תלביא כאן את דברי הפלא יועץ שהפליג מאוד בגודל התקון שנעשה ע"י אמירת תהלים וכתב שלסיים ספר תהלים פעם בשבוע אין בכך משום ביטול תורה באיכות. ובפרט מי שהוא בשעת צער או סכנה וודאי שיאמר כל העת פרקי תהלים להינצל ולצאת מכל המיצרים שיש לו. ובספר עמק המלך (ספר קדמון) וכן הובא בספר קיצור השל"ה שיהודי פשוט היה בעיר מסוימת וכשנפטר נגלה בחלום לרב העיר וא"ל שכולם יברחו מהר מהעיר כי הולך לקרות דברים נוראים למי שישאר בעיר. והוסיף שהגזירה היתה לפני הרבה שנים וכל עוד הוא היה חי הקב"ה ביטל את הגזירה כי הוא איך אומר כל יום ספר תהלים (ויש גורסים כי זהו א"ך כעת לאחר שהוא נפטר תחבר כל העיר, וכולם ברחו והנשארים שם פגעה בהם יד ה'. הרי לנו כח מזמורי תהלים. רבי יוסף חיים זוננפלד היתה לו סיעתא דשמיא מיוחדת בהשכנת שלום, ובעצות טובות לכל האנשים וכשנשלט ע"כ איך זכה תמיד לכוון לאמת אמר: שהוא מקפיד לגמור יום יום את כל ספר התהלים. והחיד"א במדבר קדמות מערכת תהלים. הביא דברים נוראים בעניין אמירת תהלים: כל האומר תהלים בכל יום כאילו קיים כל התורה כולה. וזוכה להיות תחת כיסא הכבוד עכ"ל.

שאלה: ידועים דברי חז"ל שהלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה, מה היא תורה לשמה? **תשובה:** הסטיפלר כותב בהיבט שעל האדם הצעיר לא להתעסק בעניין זה אלא ילמד כל עניין ויחזור ד"פ ועי"ז ממילא הוא יגיע לתורה לשמה. ועיקר תורה ללימוד היא מה שכותב הנפש החיים: שאדם ניגש ללימוד מתוך רצון להרבות כבוד שמים ולהדיבוק בקב"ה, והוא יודע כי כל דבר שמבין הוא דבוק בה בקב"ה. ובשעת הלימוד צריך רק להיות שקוע בלימוד ולהבין הדברים היטב. ומי שבאמת מעריך את התורה כראוי הוא גם משקיע בזה בכל יכולתו כדי לברר שהבין לאמיתות של תורה. ולאחר הלימוד ג"כ צריך להרגיש רוממות אחרת. ובכל זאת מי שלומד כראוי ולא מרגיש כלום, זה לא אומר שהוא לא היה דבוק בקב"ה אלא יש לזה סיבות נוספות, וצריך להרבות בתפילה שנוכה לחוש במתיקות ובנועם הלימוד.

שאלה: איך מחנכים ילדים לאהבת תורה? **תשובה:** ברור הוא שכשילדים רואים בבית את האבא לומד במתיקות זה נותן להם המון. ולא רק בגלל הדוגמא

האישית שבוה, אלא בגלל שילד תמיד השאיפה שלו לחקות את אביו, ואם ראהו קורא עיתונים אז זה נהיה השאיפה שלו, וככל שהאב ילמד יותר תורה הדוגמא לחיקוי תהיה טובה יותר. אותו הדבר יש חשיבות מיוחדת בדוגמא האישית של האבא בעניין לימוד התורה ובהערכתה לתורה, ובמה שהיא מקרינה בבית בחשיבות התורה, וכשהילד/ה רואה שמה שחשוב בעולם זה לא הספך שהאבא או האמא מביאים, אלא שהאמא מתאמצת יותר למרות הקושי, כדי שבעלה יוכל ללמוד, ואותו הדבר לאלו שעוסקים לפרנסתם והם חוזרים בסוף היום שחוטרים והולכים לשיעור וכדו', והאמא מעודדת לזה ואומרת שעי"ז לא מוותרים, ממלא באופן טבעי יזכו לנחת של תורה מיוצ"ח. ומו שיכול להחזיר לילדים שלו את הנהגה וקורת הרוח, האושר והשמחה שיש בלימוד התורה, וזכה שבעניו יקשעו את כל מרצם בעמל התורה. וכשהאבא מעריך את אשתו בפה על מה שנותנת לו ללמוד, וכן כשהאמא מעריכה את הלימוד של האבא והילדים, זה החינוך הכי טוב. וראוי להביא כאן את מה שסיפרה הרבנית קופשיץ ע"ה: וכך היא סיפרה: פעם היא כנסה לביתו של החזו"א וביקשה שהרב יברך את ילדיה שיהיו להם כשרונות טובים ללימוד התורה. ושיזכו תמיד לרצות ללמוד! החזו"א איש שמע את הדברים, ונענה מיד: בענין הבקשה הראשונה אוכל לברך אותך ואת ילדיך, שאכן יתן בהם הבורא שכל בינה ודעת ללמוד תורה ולהבינה, אבל בענין הבקשה השנייה אין לי מה לעשות, זה תלוי רק בך! ככל שאת תרצי שהם ילמדו תורה, כך תראי שהם באמת רוצים ללמוד תורה. ככל שאת תשאפי שהם יגדלו בתורה כך תזכי שהם אכן יגדלו בתורה! חלפו עברו שנים ארוכות. בניה של הרבנית קופשיץ גדלו, הן בשנים והן בתורה, וכל בניה וחתניה הפכו לראשי ישיבות ורבנים נודעים, בסוף ימיה נשאלה כיצד זכתה לילדים גדולי תורה. היא השיבה בפשטות, כי רציתי שהם יגדלו גדולי תורה! אבל כולם רוצים! למרות זאת – לא כולם זוכים, ואילו את זכית. כיצד? והרבנית קופשיץ השיבה: 'כולם רוצים, אבל אני רציתי רק את זה, רק את זה... זו היתה שאיפתי הבלעדית, זה היה רצוני היחיד. את כל מה שיש לי הקדשתי לכך, את כל מאוויי הקרבת לי לשם כך... אם ראיתי שבני אינו לומד הסרתי מעלי את התכשיטים מרוב צער, ממש הפסקתי לתפקד מרוב כאב... והילדים שלי הרגישו זאת, ראו שהדבר עולה לי בבריאות ממש... אם היו לנו ימי עוני בבית, וחששתי שהעוני והמחסור יקשו על בני ללמוד, הפכתי עולמות להכניס שמחה בבית, לשמור על אוירה חמה, מאושרת ותומכת. לא נתתי לשום דבר לעכב את צמיחתם הרוחנית, הקדשתי את חיי למען המטרה הזו. אם רוצים רק דבר אחד רק ילדים גדולי תורה ומוכנים להקריב לשם כך זוכים בסייעתא דשמיא! סיימה בחיוך...

שאלה: איך להתנהל עם הילדים בביל שבועות? **תשובה:** היות והשאלה מדי כוללת נביא כאן תשובה כוללת. צריך להתארגן. על כל ילד לתכנן את הלילה בצורה בהירה ולא מלחיצה, והיינו מה יעשה כל שעה, ובנוסף שילד שקשה לו והוא בגיל שחבריו ערים, ידאג שיהיה ער וחלק מהזמן יעסוק בדברים מסביב לתורה, כמו להכין הקפה ולסדר השתייה, וכן יאמר חלק מהזמן תהלים, ובחלק יגמור איזה מסכת משניות, ובאיזה זמן ילמד עם אביו או עם חברותא דברים קלים ומושכים שמתאימים לו. עיקרי הדברים יתכן את הלילה מראש שלא יתעצב ברגע האחרון.

שאלה: מה תפקיד האישה בחג השבועות? **תשובה:** אישה בחג השבועות ג"כ מחוייבת לעשות הכל למען לימוד בעלה ובניה ע"י עידוד או הכנת משהו מיוחד לכבוד לומדי התורה בבית, וכן להרבות לדבר על ההערכתה בעניין. ועי"ז נחשב כאילו עוסקות בתורה ואין לך החזקת תורה גדולה מזו וגדול המעשה יותר מהעושה. ובעיקר להתפלל להצלחת בעלה וילדיה בתורה.

שאלה: באיזה עניין כדאי להיערך היטב לחג השבועות בשביל האווירה הטובה שתהיה בבית? **תשובה:** כל אדם מוטל עליו להתאמץ מאוד בשביל המשך הדורות ובשביל שלימות הבית לשמח בניו ובני ביתו ברגל שזה כולל כל החג להתאזר בסבלנות, לא להרים את הקול בשופ"א לפרגן ולומר מילים טובות כל הזמן כדי שהחג יהיה הלבד הכי יפה שיש בעולם בבית, וד"ו ניתן חשק לתורה לעשיית מצוות, ונותן אוירה טובה בבית לחגים, וכמובן לקנות משהו חדש כבגד לכל בני הבית, ובכך מקיים ג"כ את עיקר מצוות החג שזה לשמח את בני ביתו. ויש להוסיף

שבחג זה במיוחד צריך לשמוח ביותר משום שהוא עת קבלת התורה, ומקובל מהגר"א שבים קבלת התורה לאחר שקיבלו בסיני כל היום היו רוקדים ושמחים.

שאלה: כידוע מנהג ישראל תורה לאכול מאכלי חלב בחג השבועות ובמשנה ברורה הביא הטעם לזה משום שבועה שיערו מהר סיני נאסר להטיל לאכול בלש שחיטה והדבר היחיד שהיה בנמצא לאכול היה חלב, וזכר לזה נהגו לאכול מאכלי חלב בשבועות - האם מאכלי חלב הם דברים הבריאים לגוף או לא? **תשובה:** מי שמוצרי החלב טובים לו אז זה בריא בהחלט, יש בחלב הרבה סידן וויטמינים חיוניים לגוף. אמנם לא צריך להרבות מדי אך יכול לאכול מזה מכובד, בשנים האחרונות השתנתה איכות מוצרי החלב בעקבות שהפרות היום מקבלות הרבה הורמונים, אנטיביוטיקות ותרופות שונות, וכן הן פחות ופחות יוצאות למירעה ולא נחשפות לשמש, ולכן יש הרבה מאוד אנשים שרגישים למוצרי חלב, שגורם להם למעיים רגיזים וכן לריבוי לחות, לכן לאותם אנשים יש למעט בזה, או לנסות חלב עיזים או כבשים או יוגורט כ"ל, שיש בזה הרבה חיידקים החיוניים למעיים, ודברים המועילים מאוד למערכת העיכול. ומי שגם זה לא טוב לו, יאכל רק קצת אפי לעיתים רחוקות וצריך להיות קשוב לגוף וכשרואה שמזיק לו במאוד לא יאכל וינסה לקחת דברים אחרים המשלימים מה שנותן החלב. **זמן אכילת מאכלי חלב בשבועות.** יש מנהגים שונים, וידוע לי שבבית הסטיפלערי אכלו בלילה בשביל לא להכביד על הגוף עם שטר לפני הלילה הארוך. ואילו אצל הרב אלישיב ורבי חיים קניבסקי אכלו בבוקר.

שאלה: כידוע באיסור חג של חג השבועות תק"ט לפני 263 שנים עלה על המוקד גר הצדק אברהם בן אברהם, מה קרה באותה העת? **תשובה:** גר הצדק אברהם בן אברהם הוא בן למשפחת האצולה העשירה והמפורסמת בשם פוטוצקי בעת לימודיו באוניברסיטה בפריז, פקד בית מרוח שהיה בבעלות יהודי זקן שהיה מנצל כל רגע פנוי ללימוד תורה ודרכו התודע ליהדות, וחש צורך להתחבר אליה. למרות האיסור בחוק הפולני שהעונש על הפרתו באותו הזמן היה מוות, התגייר פוטוצקי, ומאז נקרא כמקובל לגבי גרי צדק "אברהם בן אברהם" (על שם אברהם אבינו, שהיה הראשון לגרים). הגרף פוטוצקי האב שוכנע שבנו מת, ולכן לא חיפש אחריו. לאחר גיורו באמסטרדם, עבר לוולנה, ולאחר מכן עבר להתגורר בעיירה לידי הסמוכה, על מנת להימנע ככל האפשר מעינים בחונות שיהיו אותו בזהותו הקודמת. כעבור פרק זמן הגיעה השמועה על גיורו למשפחתו, והיא מצידה הפעילה את קשריה ופתחה בחיפושים אחריו כדי להחזירו לחיק הנצרות. עקב הלשנה של מישהו בעיירה שהסתכסך עמו, נתפס אברהם, נחקר ועונה קשות. הוא הודה מיד כי הינו גר, ולא הסכים לחזור בו למרות המחילה, העושר והכבוד המובטח לו אם יכיר בדת הנוצרית. עד הרגעיים האחרונים לפני עלייתו למוקד ניסו הכמרים לשכנעו ללא הצלחה. מסופר, כי הגאון מווילנה שהיה אז בן 29 הציע לו להצילו על ידי שמות קדושים, אך הוא סירב מתוך רצון לקדש שם שמיים. אברהם הועלה על המוקד בכיכר העיר בוויילנה בז' בסיוון תק"ט הכמרים ניסו לדבר על ליבו של אברהם, ברגעיו האחרונים, אך הוא לא שמע את דבריהם: ראשו היה למעלה מכך. גר הצדק בירך את ברכת 'קידוש השם', קרא בעזו 'משה' אמת ותורתו אמת', ובקריאת 'שמע ישראל, ה' אלוקינו - ה' אחד' זינק אל המדורה הבעורת, לעיניהם המשתאות של כל הצופים. הכנסייה הנוצרית, שראתה באירוע משום בזיון לכנסייה, ולמשפחת פוטוצקי בעלת ההשפעה, אסרה על קבורת אפרו, ורק לאחר שוחך שנתן אחד מיהודי הקהילה, ניתן חלק מאפרו, ונלקח לקבורה בבית העלמין היהודי שם. הגאון מוילנא ביקש להיקבר על יד המקום בו נטמן אפרו של גר הצדק. מנהיגי הקהילה היהודית הזהירו את היהודים שלא לצאת מפתח בתיהם, מחשש לפרעות שיפרצו מיד לאחר ההוצאה להורג. היהודים שראו בתיבה, ובתי הכנסיות, שמומו מאדם. רק אדם אחד סיכן את חייו על מנת לענות 'אמן' על ברכתו של גר הצדק. מסופר על רבי אלכסנדר זיסקינד, בעל היסוד ושורש העבודה, שהגיע שעות רבות לפני העלייה על המוקד, ושהה שם במשך עד כיממה לאחר שריפתו של גר הצדק, וכל זאת על מנת שיחזיק יענה 'אמן' על ברכתו של גר הצדק, שברך בפני המוני הגויים את הברכה: ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על קידוש השם. בעל היסוד ושורש העבודה' ענה 'אמן' על הברכה, ובכך היה המעשה שלם כקידוש

ה' בפני ישראל. מקובל בשם החפץ חיים שכתב על אברהם בן אברהם: אם עשרה אנשים היו נוכחים לומר קדיש כאשר גר הצדק אברהם בן אברהם ז"ל הוצא להורג בשריפה, היה המשיח בא מיד. הגר"א אמר כי לאחר הקידוש השם שהיה במותו של גר הצדק, נחלשו כוחות הטומאה מאוד ומופיע בפוסקים שמאז הקלו ללכת ד"א ללא נט"י בבוקר.

שאלה הלכתית: אנשים חיכו בתור לאוטובוס לפתע הגיע אדם ואמר אני צריך להקדים לפני כולם אנא פנו לי דרך, לשאלת הציבור מדוע? הוא ענה משום שאני כהן ויש מצווה היקודשתו, האם הוא צודק וכל המחכים יאלצו ועת לכות הרבה עד שגיע האוטובוס הבא או שלא? **תשובה:** יש מחלוקת הפוסקים האם דין קדימה לכהן הוא רק בדבר שבקדושה וכן הוא דעת רש"י בנדרים סב: וכ"ה דעת התומים חו"מ טו ג, וכ"ה דעת הפמ"ק קל משב"ז א. אבל דעת הרא"ש והר"ן שם ועוד פוסקים שצריך להקדימו גם במילי דעלמא, וא"כ לכאורה צריך להקדימו, אמנם י"ל שכאן לכ"ע לא יצטרכו להקדימו כי כאן הוא במקום הפסד זמן או ממון, וכל דין קדימה הוא בלא לחלוק משהו שווה הכהן חולק ראשון מה שריצה, וכ"ה הרב אלישיב הערות גטיין נט. אולם המהר"ש שיק או"ח כט כתב שהוא מצווה עשה שדינה שמוציא עד חומש מנכסיו ולפי"ז יתכן שיש להקדימו.

מדור זה יש להימנע מקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו להשבוע: בשבוע שעבר שאלנו כיצד מסירים כתמי חלודה על חולצה לבנה, והנה התשובות הם כדלהלן: א. אבקה בשם רן, יש להשיג בבני ברק בכלי נקי ברחוב רבי עקיבא – אלישע. שמים כף מהאבקה בכלי עם מים רותחים, להשרות את המקום המוכתם חצי שעה בחומר ולכבס כרגיל. **ב.** לשים מיץ לימון על הכתם ולהניח בשמש. **ג.** יש לפזר מלח לימון על הכתם, (כדאי להרטבי קודם שישפך) ולהניח ל-24 שעות ולשפוף. אם לא ירד יש לפזר שוב מלח לימון, להניח למספר שעות ואח"כ לשטוף באופן שטחי ולתלות בשמש. **ד.** לגבי כתמי חלודה על חולצות לבנות. התרסיס אנטי קאלק מסיר באופן מדהים כתמי חלודה, לפעמים אפילו בלי שפשוף. רק להשפוף ולהמתין מספר דקות. **ה.** **כיצד מורידים טוש ארטליין** הורדתי משולחן עץ מצופה לקה בעזרת... 300k כן זה של הגיוקים. לרסס להמתין כמה שניות ולנגב עם סמרטוט לח. הוא לא הזיק לברק של השולחן, והכתם נעלם במשך שהתפיעה גם אותי. (אצלי 300k זמן לא משמש להדברה, אלא להסרת מטסיקים מבגדים, והסרת שאריות מדבקות מדלתות, חלונות ומשקופים) טוש רגיל, על בסיס מים, גם תלוי בסוג, אבל עם ספוג הפלא מעט מים, (בעדינות שלא יהיה שריטות) או סקוטש עדין (לבן) + סבון כלים איכותי גם ירד אצלי. ראיתי מוצר מדהים שמנקה בקלות טוש בלתי מחיק מכסא ושולחן עץ. המוצר הינו b4 של חברת sag ניתן להשיג בסופר פארם (און ליון) אין לי מידע אם זה קיים בסניף כדאי לנסות, בעלות של כ-150 ₪ הכלחתי להוריד כתמי טוש צבעוניים משולחן עץ עם משחת אסתוניש של יעקוב. לא פגע בברק שפשוט. **ו.** שיטה קלה להפרדת העור מגד סלמון. כשהגד קפוא לגמרי להעביר את הגד, כשהעור למעלה, תחת מים זורמים מהברז הלוחך ושוב שניים-שלושה פעמים וזהו. העור המופשר נשלף מהדג הקפוא במשיכה קלה. בדוק ומנוסה. **ז.** בנוגע לצוארון חולצה שמתכווץ נראה לי שהעצה לכך היא לא לשים במייבש וכשתולים לסדר את הצוארון הרטוב איך שרוצים.

מישהו שלח האם יש מי שיכול לסייע לו בעניין דלהלן: **נשמח לקבל** פיתרון מומלץ יעיל חסכוני ואמין לבניית פטריות בצ'יפורני הרגליים. האם מומלץ התרופות שיש בקופת חולים והאם הם בעיתיות מבחינה רפואית וכן האם המשחות והטיפות מכל הסוגים שנמכרים בחנויות ועל ידי פרסומות בכמה מקומות הם אמניים ויעילים?

פינת ברית המילה: קביעת זמן הברית: כתוב במשנה בשבת 'נולד לבין השמשות נימול לתשעה'. בין השמשות של ערב שבת נימול לתשעה'. כלומר, קטן שנולד בזמן שהוא ספק יום ספק לילה (מהשקיעה ועד צאת הכוכבים), נימול לתשעה מן היום, כיוון שאין מלין בספק תוך זמנו, ויתכן שנולד (מהשקיעה ועד צאת הכוכבים), נימול לתשעה מן היום, ואם נולד בבין השמשות של ערב שבת, א"א למולו בשבת, כיון שיתכן שנולד ביום, ונימול לאחר השבת. לכן בכל לידה המתרחשת לקראת השקיעה או בלידה משיחית ליל שבת, יש לשים לב לזמן הלידה המדויק, משום שלאחר מכן עלול להתעורר ספק. זמן

הלידה הנרשם במחשב, אינו בהכרח רגע הלידה המדויק, ויתכן אי דיוק של דקות ספורות, ולכן אי אפשר להסתמך עליו. במידה והיילוד סובל לאחר הלידה מחולי כלשהו, ונוזק לטיפול רפואי שאינו שגור, כגון מתן חמצן, אנטיביוטיקה, סוכר, חימום, זונדה וכד', יש לשים לב לזמן סיום הטיפול, כיוון

הלכות

בפרשה מובא עניין ברכת כהנים. כמה דינים בברכת כהנים. א. אם הכהן שונא את הציבור או שהציבור שונא אותו, סכנה הוא לכהן ואסור לו לברך כי כתוב באהבה. משנייב קח לח. ב. הרב אלישיב פסק שכהן המאריך בתפילתו בלחש ישתדל לקצר שיוכל כבר לגשת לכיוון הדוכן בידיים נטולות כשהחזן עדיין לפני מודים, ובלא"ה הוא לא רשאי לברך את הציבור.

כמה הלכות לשיעור ענין ברכת כהנים. א. אם הכהן שונא את הציבור או שהציבור שונא אותו, סכנה הוא לכהן ואסור לו לברך כי כתוב באהבה. משנייב קח לח. ב. הרב אלישיב פסק שכהן המאריך בתפילתו בלחש ישתדל לקצר שיוכל כבר לגשת לכיוון הדוכן בידיים נטולות כשהחזן עדיין לפני מודים, ובלא"ה הוא לא רשאי לברך את הציבור.

כמה הלכות לשיעור ענין ברכת כהנים. א. אם הכהן שונא את הציבור או שהציבור שונא אותו, סכנה הוא לכהן ואסור לו לברך כי כתוב באהבה. משנייב קח לח. ב. הרב אלישיב פסק שכהן המאריך בתפילתו בלחש ישתדל לקצר שיוכל כבר לגשת לכיוון הדוכן בידיים נטולות כשהחזן עדיין לפני מודים, ובלא"ה הוא לא רשאי לברך את הציבור.

כמה הלכות לשיעור ענין ברכת כהנים. א. אם הכהן שונא את הציבור או שהציבור שונא אותו, סכנה הוא לכהן ואסור לו לברך כי כתוב באהבה. משנייב קח לח. ב. הרב אלישיב פסק שכהן המאריך בתפילתו בלחש ישתדל לקצר שיוכל כבר לגשת לכיוון הדוכן בידיים נטולות כשהחזן עדיין לפני מודים, ובלא"ה הוא לא רשאי לברך את הציבור.

כמה הלכות לשיעור ענין ברכת כהנים. א. אם הכהן שונא את הציבור או שהציבור שונא אותו, סכנה הוא לכהן ואסור לו לברך כי כתוב באהבה. משנייב קח לח. ב. הרב אלישיב פסק שכהן המאריך בתפילתו בלחש ישתדל לקצר שיוכל כבר לגשת לכיוון הדוכן בידיים נטולות כשהחזן עדיין לפני מודים, ובלא"ה הוא לא רשאי לברך את הציבור.

כמה הלכות לשיעור ענין ברכת כהנים. א. אם הכהן שונא את הציבור או שהציבור שונא אותו, סכנה הוא לכהן ואסור לו לברך כי כתוב באהבה. משנייב קח לח. ב. הרב אלישיב פסק שכהן המאריך בתפילתו בלחש ישתדל לקצר שיוכל כבר לגשת לכיוון הדוכן בידיים נטולות כשהחזן עדיין לפני מודים, ובלא"ה הוא לא רשאי לברך את הציבור.

כמה הלכות לשיעור ענין ברכת כהנים. א. אם הכהן שונא את הציבור או שהציבור שונא אותו, סכנה הוא לכהן ואסור לו לברך כי כתוב באהבה. משנייב קח לח. ב. הרב אלישיב פסק שכהן המאריך בתפילתו בלחש ישתדל לקצר שיוכל כבר לגשת לכיוון הדוכן בידיים נטולות כשהחזן עדיין לפני מודים, ובלא"ה הוא לא רשאי לברך את הציבור.

כמה הלכות לשיעור ענין ברכת כהנים. א. אם הכהן שונא את הציבור או שהציבור שונא אותו, סכנה הוא לכהן ואסור לו לברך כי כתוב באהבה. משנייב קח לח. ב. הרב אלישיב פסק שכהן המאריך בתפילתו בלחש ישתדל לקצר שיוכל כבר לגשת לכיוון הדוכן בידיים נטולות כשהחזן עדיין לפני מודים, ובלא"ה הוא לא רשאי לברך את הציבור.

חידות

חידון שינון פרשת שבוע ע"פ הא – ב: א. נשיא לבני נפתלי? אחירע. ב. מעורבות? בלולות. ג. בנו הגדול של קהת? גרשון. ד. פרי שאסור לניזר? גפן. ז. שבת שהקריב ביום השעיר? דן. ה. הביאו את אבני השהים ואבני מילואים? א. הנשיאים. ב. יאר ה' פניו אליך? ויחונד. ז. כך נקראת קליפת העשב? ז. ח. הנשיאים הביאו קרבנם ביום? חנוכת המזבח. ח. הנזיר מגלח ראשו ביום? טהרתו. י. מי שרואה סוטה בקלוקלה צריך להפריש עצמו מ? ין. כ. סיים? כילה. ל. כמה הפרישו שעיר עזים אחד? לחטאת. מ. ביום השמיני הקריב שבט? מנשה. נ. נשיא שבט יהודה? נחשון בן עמינדב. ס. אישה טמאה? סוטה. ע. הנשיאים הביאו ש? עגלות? פ. מילה מהיא פעמיים בברכת כהנים? פניו. צ. אבא של נתנאל? צוער. ק. הכף היתה מלאה? קטורת. ר. ביום הרביעי הקריב נשיא שבט? ראובן. ש. ברכת כהנים מסתימת? שלום. ת. תספור? תפקוד.

חידות חג השבועות ע"פ סדר הא – ב: א. פיוט הנקרא בשבועות? אקדמות. ב. שם נוסף לחג הזה? ביכורים. ג. מה היתה רות? גיורת. ד. נולד ונפטר בשבועות? דוד. ה. שלושה ימים קודם שבועות? הגבלה. ו. תאריך חג השבועות? ו סיון. ז. הדיבור הרביעי? זכור את יום השבת. ח. תספור? חמישים יום. ט. הסימנים לקריאה בתורה? טעמי המקרא. י. פרשה שהיא פשוטה? יתרו. יא. המלאכים נתנו אותם לעם? כתרים. ל. ניתנו פעמיים? לוחות. מ. מנהג בשבועות לאכול? מאכלי חלב. נ. עם ישראל אמרו? נעשה ונשמע. ס. ההר העניו? סיני. ע. הציונים שנאמרו בחורב? מצוות עשה. פ. מקשטים איתם את הבית? פרחים. צ. אתה רועינו ואנו? צאנך. ק. שם נוסף לחג? קציר. ר. אמה של מלכות? רות. ש. קרבן מיוחד לשבועות שמתיר את החדש? שתי הלחם. ת. ספר מזמורים שקשור לשבועות? תהילים.

חידות שינון מגילת רות ע"פ סדר הא – ב: א. אלימלך ונעמי קרויים? אפרתיים. ב. עיר המוזכרת במגילה? בית לחם. ג. בועז אמר לרות יש.... קרוב ממני? גואל. ד. עני במגילה? דל. ה. ישי.... את דוד? הוליד. ו. תחילת המגילה? ויהי. ז. הפרדת המוך מהתבואה נקראת? וזיה. ח. מסבותיו של דוד המלך? חצרן. ט. מה רות

שיתכן והיילוד מוגדר כחולה בכל גופו ויש להמתין ז' שלא היו סימפטומים כלשהם, עצם קיומו של המדויק, ויתכן אי דיוק של דקות ספורות, ולכן אי אפשר להסתמך עליו. במידה והיילוד סובל לאחר הלידה מחולי כלשהו, ונוזק לטיפול רפואי שאינו שגור, כגון מתן חמצן, אנטיביוטיקה, סוכר, חימום, זונדה וכד', יש לשים לב לזמן סיום הטיפול, כיוון

האם אישה יכולה להוציא את בעלה בברכת התורה? יש בזה ב' דעות מובא במשנייב סימן מז שאסר. ובביה"ל התיר. ורבי חיים קניבסקי אמר לי שיש בעיה שהאישה תוציא את בעלה בברכות התורה.

מי שאומר תהלים לאחר עלות השחר יכולין לא לצאת בזה ידי חובת פסוקי דזמרה והלל כי אחרת הברכה של פסוקי דזמרה וברכת ההלל שנאמר בבוקר יהיו לבטלה, ובאמר פסוקי ההלל ותהילה לדוד כו' שתמא היו ברכת ברוך שאמר והלל לבטלה. ע"פ הביאור הלכה תחילת סימן נג. וע"פ הפרמ"ג שציין ש.

בשבועות קוראים הלל שלם. וצריך להיזהר לא לדלג אפ"י מילה אחת כי אז צריך לחזור לומר עם ברכה. והיות ובחג השבועות יש בעייה של נתנמס זיהר בכך מאוד. וכשיש לו ספק תוך כדי אמירת ההלל אם אמר איזה קטע יחזור ויאמר כי זה מעכב.

אישה שאמרה בטעות להדליק נר שבת ועבר תוך כדי דיבור לא תחזור ותברך.

הלכות ליו"ט: מותר לבטל ביצים שיש עליהם אותיות ביו"ט. מותר להוציא מהמקפא מרק ביו"ט ולהניחו על האש. מותר לקלף ביו"ט במקלף המיועד לכך. וכן מותר לחתוך ריקות דק דק בלי שינוי, ויש מהממרים לעשות שינוי קל. וכן מותר לעשות סלט ביצים ערוב ביצים עם שמן מיוונו וכדו'.

ומותר להעביר אש מהנרות שהדליקו לכבוד יו"ט, כי כל צרכי יו"ט הוא כבוד יו"ט.

המשך הלכות שביעית המצויות ערוך מתוך שיעורי רבי דוד שריבר שליט"א:

האם מותר להוציא פירות שביעית לחו"ל? חז"ל אסרו להוציא חוצה לארץ פירות הקדושים בקדושת שביעית, וכמה טעמים נאמרו באיסור זה. ומהם, כיון שיש חשש שמא יתערבו בפירות חו"ל, ועוד טעם נאמר מאחר ובזמן הביעור חובה על הפירות להיות בארץ ישראל שנאמר 'בארץ תהיה כל תבואתה לאכול', לכן אסרו להוציא אפילו קודם הביעור, אף אם בכוונתו להחזיר לארץ עד זמן הביעור את הנותר.

האם האיסור נאמר רק לסוחרים או גם לאנשים פרטיים? נוסע לחו"ל האם מותר לו לקחת עמו פירות שביעית לאכילה שם ולאכילה בדרכים? איסור הוצאת פירות שביעית נאמר לכל אדם, ולא רק לסוחרה בלבד אלא גם להוציא לצורך אכילה עצמית אסור, אמנם אם לוקח עמו פירות כצידה לדרך בכמות כזו שיהיה לו עד שיגיע למקום מסודר יש מקילים.

מי שדר בחו"ל ובאפשרותו להשיג רק אתרוג מארץ ישראל, האם מותר לו להוציא אתרוג לחו"ל? מי שאין לו דרך אחרת לקיים מצות ד' מינים יכול להקל ולהוציא אתרוג לחו"ל.

האם מותר להוציא פירות שביעית למקומות שהם בגדר ספק אם הם חלק מארץ ישראל? איסור הוצאת פירות נאמר רק בודאי ולא בספק, ולכן מותר להוציא פירות שביעית למקומות המסופקים.

מי שנמצא בחו"ל והביאו לפניו פירות שביעית האם מותר לו לאכלם בחו"ל? איסור הוצאת פירות שביעית נאמר על רק ההוצאה, אבל אין איסור לאכול פירות שביעית בחו"ל ובלבד שיהיה בהם כל דיני קדושת שביעית, וקודם זמן הביעור יחזיר לארץ את הנשאר.

האם מותר להעביר פירות הנמצאים בחו"ל, ממקום למקום או להחזירם לארץ ישראל? פירות שביעית הנמצאים בחו"ל אסור להעבירם ממקום למקום כיון שנחשב כהבאה למקום חדש בחו"ל, וכן גם אם קנה בחו"ל או קיבל פירות שביעית לא יקחם עמו למקום אחר בחו"ל, אמנם להחזירם לארץ ישראל מותר.

חידות פרשת שבוע לשנונים תשובות בסמוך לחידות: מאת המרצה המפולג רבי יאיר נוסבךר שליט"א: 1. שמות פרושות בפרשה? [5] צו (ה ב) נשא (ד מה) תרומה (ה ט) פקודי (ד לו) קדשים (ה יז) [השמיני (ו י) המטות (ז ב)]. 2. שם אדם שהוא גם שם של ישוב? איתמר (ד כח) דן (ז סו) 3. מילה/מילים כפול/כפולים ברצף באותו פסוק? [5] אמן (ה כב) נשיא אחד ליום (ז יא) עשרה (ז פו) איש (ה יב) איש (ד מט). 4. מילה אחר מילה עם משמעות זהה? בפתע פתאום (ו ט). 5. 4 מילים ברצף מאותו שורש בפסוק אחד? לעבד עבדת עבדה וְעַבְדְתָּ (ד מז). 6. מסימני קערת ליל הסדר? הזרוע (ו יט).

חידות מגילת רות: א. שתי אחיות מפורסמות שמופיעות במגילת רות? ב. אבא וכן בפרשת נשא מוזכרים במגילת רות? תשובות: א. יתן ה' אותך כרחל ולאח. ב. נחשון בן עמינדב.

חידות לילדים קטנים על חג השבועות: א. באיזה תאריך חל חג השבועות? ב. מהו חג השבועות? ג. שמות נוספים לחג השבועות? ד. היכן ניתנה תורה לישראל? ה. מה קרה ללוחות שמשח הוריד מסיני? ו. מדוע שבר משה את הלוחות? ז. מה מביאים בחג השבועות לבית המקדש? ח. איך מקיימים מצוות ביכורים? ט. מי אוכל את הביכורים בבית המקדש? י. מה זה מצוות ביכורים? יא. מה גדל סביב החר סיני? יב. איזה מצווה מקיימים ברגלים? יג. מה עושים בליל שבועות? יד. מדוע ניתנה תורה בסיני? טו. מה ענו בני ישראל כשהציעו להם את התורה? טז. אלו

מאכלים אוכלים בשבועות? יז. אלו ספרים קוראים בשבועות? יח. מה היתה רות? יט. מי יצא מזרעה של רות? כ. איזה מצווה מפסיקה בחג השבועות?
תשובות חידות לילדים קטנים: א. ו סיון. ב. יום שניתנה בו התורה. ג. חג הביכורים, חג מתן תורה, חג הקציר. ד. בהר סיני. ה. משה שבר אותם. ו. משום שישראל חטאו בעגל. ז. ביכורים. ח. שמים בסלסלות מקושטות ועולים לירושלים. י. הפירות הראשונים שגדלו בפרדס מביאים לבית המקדש. יא. פרחים. יב. עליה לרגל. יג. לומדים תורה או אומרים תיקון. יד. משום שהיה נמוך מכולם. טו. נעשה ונשמע. טז. מאכלי חלב. יז. רות תהלים. יח. מואביה והתגירה. יט. דוד המלך. כ. ספירת העומר. מאת הרה"ג הרב מלכה מאוצר החידות המופלא שלו.

הגיגים מיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת. מקוצר.

שאלו בעל בשר: מה ההבדל בין גבינה לבנה לגבינה צהובה? השיב: חמש וחצי שעות.

השנה לא שכחתי אפילו פעם אחת לספור ספירת העומר. פשוט עשיתי לעצמי מבצע. על כל יום של ספירה נתתי לעצמי 100 ש"ח. נשא משא כבד על כתפיו. בסוף 4.900 ש"ח. מי יכול להרשות לעצמו להפסיד הכנסה כזו?

אחד אומר לטכנאי שהמזגן שלו לא מקרר. אומר לו הטכנאי מזגן לא אמור להיות מקרר, זה מכשיר חשמל שונה יש מקרר ויש מזגן.

הזמינו עני זקן שיאמר תהלים ע"י מיטת עשיר שחלה ושכב על ערש דוויו. ישב הזקן אמר תהלים והתנמנם, אמר והתנמנם, כך כמה פעמים, ראה ששינה חוטפתו קם הריח מקופסת הטבק שלו כדי להבריח את ייצר השינה, ואז הרים את קולו וסיים בקול: מתי ימות ואבד שמו.. ואשר שכב לא יוסיף לקום.. אמן ואמן. תהלים מא.

קמצן שומע דפיקות בדלת ושולח את הבן שלו לפתוח. "אבא", אומר הבן, "זה רב אחד שבא לגייס תרומות למקווה". "בסדר", משיב הקמצן "תן לו כוס מים"... **אחד** אומר לחבר שלו --ראיתי שלט "צבע ביתך ב-3777 שקל" אז צבעתי, ממי אני אמור לקבל את הכסף עכשיו???

פעם אחת נפטר יהודי פשוט לבית עולמו. לאחר הדין בבי"ד של מעלה נשלח אחר כבוד לגהינום. בגהינום פגש את שכנו שהכל הכירוהו כאברך רציני בכל רמ"ח וגמ"ח. אתה!!! התפלא היהודי הפשוט, אתה בגהינום? אין לך מקום בגן עדן? יש לי, ענה האברך, אני פשוט שוכר ומשכיר.

מיליון ורבע. כפול שנה שווה 15מיליון סנדביציים. כפול כמעט 40שנה עד הפנסיה זה כבר יותר מחצי מיליארד סנדביציים. ותוסיפו לזה עוד חצי מיליארד כוסות קפה וחצי מיליארד ארוחות צהרים!! נו, אז אני שואל אתכם: מה האנטישמיות כאן? מיליארדי סנדביציים עם קפה וארוחות צהרים זה דבר ששר אוצר אחראי ומקצועי צריך לשתוק עליו? הרי עם כמות כזו של אוכל אפשר להאכיל את כל השכבות החלשות ואת כל ניצולי השואה ונפגעי פעולות איבה ועוד ישאר המלון בו שהה. הרי כל מי שמכיר את המלון מקבלי קצבאות הביטוח הלאומי ששני בני הזוג ממצים את מלוא כושר ההשתכרות שלהם.

ראשי החמאס בהצהרה משותפת עם ראשי הצבא הישראלי: אנתנו מוכנים לכל תרחיש.

הממשל במוסקבה מכחיש בתוקף שיועצו הצבאי של פוטין נפל בדרך מסתורית ממרפסת חדרו בקומה ה-14 בבית המלון בו שהה. הרי כל מי שמכיר את המלון יודע שאין בו יותר מ-12 קומות.

למה האמריקאים לא חוגגים "יום וושינגטון" עם ריקוד דגלי אמריקה? מה, וושינגטון לא מאוחדת? **בנט לשכניו:** קצת סבלנות והשקט חוזר.

אח, אשריכם ישראל: איך שמתקרב חג מתן תורה, אפילו אנשים שאין להם שום שייכות ליידישקייט מתאחדים כאיש אחד בלב אחד לקיים המנהג של אכילת מאכלי חלב.

לכבוד שבועות שף שרגא עם מתכון ישראלי בניחוח הונגרי: ופל בלגי עם שוקולד שווצרי וגבינה בולגרית. הולך מצויין עם קפה טורקי.

היכן ניתן להשיג את העלון

המאירי שליט"א כולל נר ישראל גבעה ב. **ברעננה** אצל משפחת זכאי המיוחדת והנפלאה רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון - 052-6903395. **בפתח תקווה** בבתי הכנסת בגני הדר: אוהל אברהם. שירת מרים. קהל חסידים. ויוצאי חברון, ע"י רבי יואל פינהדלר שליט"א. וכן בישיבת אור ישראל וכן בישיבת עטרת שלמה **בראשון לציון** אצל הנ"ל: **בצפת:** בהיכל ישיבת צפת ע"י האיש שיש לו חיות בלימוד התורה רבי אברהם לויסון שליט"א. **בקריית אתא:** בית הכנסת מאקווא ירושלים 3 ע"י הנער הצדיק מאוד חרוץ הכיתה נחמיה ברונשטיין נ"י. וכן בבית הכנסת של הקהילה החרדית בקריית אתא רחוב כצנלסון 5. **במנציסטר** אצל דמות של עמל התורה בטהרתה רבי שמואל א. הורביץ שליט"א מחשובי וצדיקי אנגליה: 447425793110+. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלונים.

לקבלת העלון בפקס יש להתקשר לטלפון: 03-6180383. **כמו"כ העלון** נמצא ביכל העלונים בעיצוב בשם 'לבית התורני'. וכן העלון (מלבד ההערות שבסופו) מופיע ב'קובץ גליונות'.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל ארבעת השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רבנים. לכתוב מערכת שבת. מקישים על פתח תיקיה. מקישים על תיקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com **להשתתפות בהוצאות העלון** לפנות: 0527633431. או ב'נדריים פלוסי'-רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסייעים! עלון בודד עולה לנו 15 אגורות.

לקבלת העלון בכתב גדול יותר יש לפנות למייל הנ"ל.

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפניה בחצר ברחוב סוקולוב 23. **ובביהמ"ד המרכזי מניין אברכים 'פרדס כץ'** רחוב אבוחצירא 9, **ובכולל 'מורשה ודעת' (בית כנסת הגדול)** בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקלסר ירוק. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים ובראשם רבי ידידיה זר שליט"א שמעולם לא קרה שזקנו נתפס בנר הבדלה. **אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** כמו"כ ניתן להשיג את העלון **במודיעין עילית** (לא כמות) החל מיום חמישי בערב בשעה 37: 7 בכניסה לתנות ש.מ.ח. – שרותי משרד רחוב רשב"י 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל איש צדיק מאוד רבי שמחה שולמן שליט"א שזכה להכיר אנשים נדרים מנוף הגליל גם ערבים והוא מחזק אותם בהופעותיו המרשימות. **כן ניתן להשיג בירושלים** בישיבת מיר אצל האיש שהוא דמות וסמל לעמל התורה רבי דוד רוטשילד שליט"א. או אצל האיש בעל לב הזהב, שכולם אוהבים אותו אהבת נפש ואומרים עליו אשרי יולדתו, הדמות של ישיבת מיר מרביץ תורה בדרכיו המופלאים ואחד מחשובי הרבנים של ארגון בלב אחד רבי אבי פרידנר שליט"א. **בבית שמש** אצל הדמות האגדית של בית שמש רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו. **וכן** בישיבת מרן הגר"מ שטרנבוך - חבקוק הנביא 7 רמה ג'. **בנתיבות** ב'בית בוכריס'. **באשדוד:** בית הכנסת החיד"א רובע ג' רחוב יצחק הנשיא. **ברחובות** בישיבת מאור התלמוד, אצל הבחור שמנצל את ליל שבועות לעמל התורה בשמחה אדירה ישי רוט נ"י. **בירוחם** אצל אור התורה רבי מיכאל גולדנברג שליט"א. **באופקים** בבית הכנסת זכרון אליהו. **בקריית גת** בביהכ"נ שומרי אמונים מיום שישי. **באשדוד:** בבית כנסת החיד"א רבי יצחק משעננייה שליט"א שהוא מזכה הרבים הכי גדול שיש באשדוד. **בעוצם** בישיבת נר זרח. **ברכסים** אצל הגדול של רכסים רבי יוסף